

**BULETINUL
INFORMATIV
AL UNIUNII
ARHITECTILOR
DIN ROMANIA**

**aprilie
iunie
2017**

2/2017

Din cuprins:

EVENIMENTE INTERNAȚIONALE

TRADIȚIILE ARHITECȚILOR

AVANPREMIERĂ EDITORIALĂ

BIBLIOTECA UAR

PROIECTE CARE NE INSPIRĂ

LANSĂRI CU DICHIS

EVENIMENTE ALE FILIALELOR

ANIVERSĂRI

ARHITECȚII ȘI PASIUNILE LOR

ARHITECȚI CĂLĂTORI

PARTENERIATELE UAR

SENATUL UAR

IN MEMORIAM

arch. VLAD SEBASTIAN RUSU

**a primit MARELE PREMIU EUROPA NOSTRA pentru
RESTAURARE PALATUL CULTURII BLAJ
chiar de la PLÁCIDO DOMINGO**

ZILELE CULTURII URBANE LA "UZINA DE APĂ" - SUCEAVA

aprilie
iunie
2017

SUMAR

EVENIMENTE INTERNAȚIONALE

- 2 Utrecht - Selfie Automaton
- 6 Conferința IFLA Europe - (Un)Limited Landscape

TRADIȚIILE ARHITECȚILOR

- 8 Balul Arhitecților - Cuvânt de deschidere
- 14 Jurnalul Balului Arhitecților 2017
- 22 Trecutul ca patrimoniu național/universal
- 26 Declarația de la Cluj

AVANPREMIERĂ EDITORIALĂ

- 30 Albumul "Ioana Grigorescu - expresia sincerității"

BIBLIOTECA UAR

- 36 Patru apariții
- 38 Ultimele titluri intrate în colecția Bibliotecii UAR

PROIECTE CARE NE INSPIRĂ

- 40 Georgeta Gabrea. Text și context, restaurare/reconstituire "în stil"

LANSĂRI CU DICHIS

- 44 Interferențe arhitecturale italiene în arhitectura modernă românească
- 46 Artă monumentală și arhitectură. Galați, Brăila, Medgidia
- 48 Arhitectură și urbanism în România anilor 1944-1960

EVENIMENTE ALE FILIALELOR

- 50 Filiala Bacău - Moldova REPER 2030

ANIVERSĂRI

- 52 Gheorghe Leahu - O viață închinată arhitecturii

ARHITECȚII ȘI PASIUNILE LOR

- 54 Mihai-Eugen Marinescu între Renaștere și Constructivism
- 56 Ion Bârlădeanu - "Lăcaș de cult"
- 57 Mircea Corcodel - "Vis"

ARHITECȚI CĂLĂTORI

- 58 Arhitectura BAUHAUS la Tel Aviv

PARTENERIATELE UAR

- 60 Arhitectul formator de opinie
- 63 UAR și IDA TV
- 66 UNRI: "De la teritoriu la monument"
- 68 Noaptea de Sânziene

SENATUL UAR

- 70 Ședința CD din 15.06.2017
- 71 Ședința Senatului UAR din 22.06.2017

IN MEMORIAM

- 72 Ruxanda Beldiman

Caseta redacțională

redactare:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR
arh. Ioana Alexe - tehnoredactare
arh. Marina Macarie - sigla BIUAR

coordonator:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR
www.uniuneearhitecților.ro/BIUAR
ISSN 1582-2117
Se distribuie gratuit.

Contact

Centrul de Cultură Arhitecturală /
Secretariat /
Revista Arhitectura / Biblioteca
str. Jean Louis Calderon, nr. 48,
București, sectorul 2, cod 020038,
tel: 021.312.76.01

Secretariat: tel. 021.315.60.73,
0737.01.77.85,
uar_contact@yahoo.com,
secretariat@uniuneearhitecților.ro

Revista Arhitectura: tel. 076.819.81.78,
076.819.81.79,
office@arhitectura-1906.ro

Biblioteca (program cu publicul):
L-V - 10:00-16:00, tel. 021.310.91.94,
biblioteca@uniuneearhitecților.ro

foto arh. Mircea Țibuleac

**EDIȚIA A VI-A CU TEMA:
PATRIMONIUL ARHITECTURAL
ÎNTRE GENERAȚII
11-13 AUGUST**

„SELFIE AUTOMATON”

S-A MUTAT DE LA VENEȚIA LA UTRECHT

text: arh. **Tiberiu BUCȘA**
foto: **Dacian GROZA**

În anii '90, Stathis Markopoulos, păpușar grec cu studii de specialitate la Praga, a petrecut 4 luni la Utrecht, jucând pe străzi, însoțindu-și soția la un proiect de master în scenografie. În acea perioadă, a fost fascinat de colecția Muzeului Speelklok, specializat în „automate” muzicale. După 20 ani, la Atena, a susținut ateliere de construcție și animare de marionete, dar și de creație de automate mecanice.

În 2015 a colaborat cu un grup de arhitecți români (dintre care unul schimba traseul de la arhitectură spre lumea marionetelor) pentru a dezvolta un proiect despre „omul din spatele arhitectului” și despre „alcătuirile sociale din spatele producției de arhitectură” - un spectacol predefinit cu marionete din lemn. Proiectul avea să ajungă să reprezinte România la Bienala de la Veneția 2016.

După sfârșitul Bienalei, proiectul continuă să trăiască, să călătorească și să pună întrebări incomode publicului european! Și nu este o simplă coincidență faptul că primul său popas este tocmai la Muzeul Speelklok, din Utrecht. Expoziția a fost binevenită pentru perioada estivală 2017, ca urmare a unei scurte convorbiri telefonice cu responsabilul în comunicare al instituției (chiar atât de simplu!).

Este prima manifestare dintr-o serie de expoziții temporare care propun interpretări contemporane ale ideii de „automat” mecanic și sunt puse în paralel cu exemplarele din colecția muzeului, ilustrând istoria palpabilă a acestora. Dacă în elaborarea proiectului s-a făcut referire la o istorie a „automatelor” mecanice, acum, expoziția le pune „față în față”, în sens fizic, cu acea istorie din spatele său și propune un sens nou.

„Automatele” mecanice sunt cunoscute în istorie preponderent în trei sensuri:

- precursori ai computerului (cutiuțele muzicale cu fișe perforate);

- strămoși ai roboților (în sensul unei inginerii a imitării naturii);
- divertisment adresat claselor înalte ale societății, cu puncte de referință precum „The Digesting Duck” (Jacques Vaucanson, 1738) sau „The Mechanical Turk” (Wolfgang von Kempelen, 1770), situate undeva la confluența științei cu șarlatania, seriozitatea și superficialitatea.

În cazul Muzeului Speelklok, alături de instrumente automatizate cu partituri compuse special de Handel, de orchestre mecanice pentru bălciuri sau ceasuri muzicale construite pentru Napoleon, piesa de rezistență o

constitue, încă, pentru publicul larg, un iepure care mănâncă varză.

Similar, dar și în contrapunct, instalațiile interactive din Selfie Automaton propun aceluiași vizitator (care se pozează cu iepurele care mănâncă varză) să construiască ei înșiși o formă de divertisment (și de manipulare), din care - însă - fac parte, vor/nu vor (actor inclus), atunci când pun în mișcare mecanismele.

Printre balerine mecanice și ceasuri cu scene pornografice miniaturale, printre pianine și orgi automatizate de cea mai aleasă calitate

meșteșugărească, aceste instalații brute cu marionete din lemn și scene umane depășesc poșghița divertismentului, adresând întrebări contemporane, neconvenționale.

Aceasta a fost și miza (nedeclarată) a muzeului care, pe 17 aprilie 2017, a inaugurat proiectul „Selfie Automaton”. Este doar prima expoziție găzduită de Pavilionul României care își continuă traseul după Bienala de Arhitectură de la Veneția.

Este confirmarea unei intenții, din faza de proiect, de a alcătui componentele expoziției pentru a fi adaptabile și itinerante.

NO FENCE, NO OFFENCE

CONFERINTA IFLA EUROPE (UN)LIMITED LANDSCAPES BUCUREȘTI, 1 Iunie 2017

Interviu cu dl **Nigel Thorne** realizat de arh. **Sorin CIOMÂRTAN**

Sorin Ciomârtan: Politicul a fost menționat pentru caracterul său decizional. Ce credeți despre dezvoltatorii care anticipează introducerea unei categorii suplimentare legate de valoarea terenului: pe lângă „greenfield”, „greyfield” și „brownfield”, va apărea „amberfield”*. Credeți că este posibil să se evite escaladarea densităților extreme ale spațiului construit?

Nigel Thorne: Foarte bună întrebarea! Eu nu sunt partizanul categorisirilor, dar cred că implicarea tuturor factorilor care pot interveni în alegerea soluțiilor pentru un echilibru în spațiul construit este benefică și trebuie urmată. Rolul acestor conferințe este de a spori valoarea argumentelor arhitecților peisagiști față de alți factori care nu văd în mod clar pierderile pe care le provoacă din cauza politicilor și inițiativelor lor. În acest context, implicarea atât a politicianilor, cât și a dezvoltatorilor este obligatorie, altfel discursul nostru devine autist.

S.C.: Deci, credeți că la o astfel de conferință trebuie să invităm politicieni și utilizatorii direcți?

N.T.: Suntem perfect sincronizați ca arhitecți peisagiști, chiar dacă există mici diferențe de abordare. Problemele reale sunt identice, iar intrarea în confruntarea cu societatea este deschisă și continuă. Problemele nu pot fi rezolvate fără factorii de decizie și fără argumente pe masă.

S.C.: Ce părere aveți despre situațiile în care noile construcții intervin brusc prin diminuarea spațiului exterior și afectează valoarea sitului și, în consecință, monumentele de arhitectură?

N.T.: Este greșit să privim spațiul, inclusiv arhitectura peisajului, ca pe „ceva” ce înconjoară clădirile. Clădirile sunt construcții care servesc interesele, nevoile oamenilor în contextul peisajului și nu pe seama acestuia. Devalorizarea spațiului construit se produce

nu numai prin ruina clădirilor, ci și prin deprecierea peisajului, contextul integrator al clădirilor.

S.C.: Am avut o dispută cu un dezvoltator care susținea că o locație care nu oferă un avantaj material direct celui care investește în promovarea unei noi funcțiuni nu poate fi o „afacere” imobiliară.

N.T.: Sunt pe deplin de acord că beneficiul comun pentru o locație este adevărata vocație a unui dezvoltator. Condiția promițătoare este valorificarea contextului fără a afecta părțile interesate atât în prezent, cât și în viitor.

S.C.: Ce părere aveți despre faptul că, în București, casele oferite tinerilor par să tragă din buzunarele lor aproape întreg venitul realizat în perioada activă a vieții lor?

N.T.: Copiii mei au exact aceeași problemă la Londra. Valoarea adăugată a transformării proprietății intră în buzunarele speculanților și prin această industrie oferă „mai puțin pentru mai mult”. De aceea, este necesar să folosim toate pârghiile pentru a avea o imagine mai exactă a valorii peisajului în viețile noastre, densitățile mari nu reprezintă în niciun caz garanția unei vieți mai bune.

S.C.: Pentru a susține echilibrul între clădire și peisaj, ca arhitect, caut raportul interior-exterior care îmi dă plusul pentru întreg, în timp ce dezvoltatorii lucrează numai pentru a face terenul

mai eficient. La Londra, puteți observa arhitectura fără a avea o dronă?

N.T.: Este un indicator al eficienței și nimic mai mult. Pentru a fi eficace, astfel încât să-și atingă obiectivele, o investiție trebuie să se refere la oameni și percepția lor asupra acestor obiective. Concluzia despre Londra este dramatică și adaug că personalitatea clădirilor este mai puternică atunci când spațiul de percepție este adecvat generos.

S.C.: Ce părere aveți despre practica furnizării de date elocvente pentru capitolele de sustenabilitate, la finalul proiectului, doar pentru a vinde sau închiria proiectele?

N.T.: Este o practică și în Marea Britanie și s-au făcut declarații în acest sens, ca atunci când un proiect este respins (din motive legate de raportul integrat de sustenabilitate), acesta să primească prefixul ECO fără a fi modificat și, ulterior, să fie acceptat pentru acest artificiu.

S.C.: Mă bucur să vă cunosc la această conferință și să împărtășesc aceste fapte și sper să ne mai întâlnim și de acum înainte!

N.T.: Sunt sigur că gândirea comună despre aceste probleme ne va face să ne întâlnim în curând!

* Statutul „amberfield”, propus pentru a rezolva criza locuințelor.

BALUL ARHITECȚILOR 2017

CUVÂNT DE DESCHIDERE

Stimați colegi,

Suntem onorați și bucuroși să organizăm un eveniment național de mare importanță în viața arhitecților din România, Balul Arhitecților 2017.

După cum se știe, acest Bal are o tradiție de mai mult de 100 de ani, dar, în plus, ne dorim să fie mai mult decât o petrecere între colegi și credem că e o bună ocazie ca breasla arhitecților să lanseze un mesaj puternic în spațiul public. De aceea, evenimentul este alcătuit din trei părți: prima este o excursie documentară: Salinele Turda, centrul istoric Turda, palatele Banffy, din Bonțida și Răscruți; a doua este un simpozion cu tema "SOS Patrimoniul!", o expoziție și o masă rotundă cu aceeași temă destinată salvării patrimoniului și încheiată cu Declarația de la Cluj semnată de personalitățile cu cea mai mare vizibilitate din rândul participanților; a treia - Balul propriu-zis, organizat într-un cort transparent, aflat în curtea Palatului Banffy - azi, Muzeul de Artă -, ce va fi însoțit de o expoziție amenajată pe culoarul acoperit cu mochetă roșie ce conduce la sala de Bal. O euforie de lumini dinamice, muzica live, DJ, moment satiric și un meniu extraordinar vor însoți petrecerea până târziu în noapte.

De pe lista invitațiilor fac parte oameni de cultură, academicieni, oficialități, președinți de asociații profesionale (UAR și OAR), decani și rectori, dintre care primul pe listă este academicianul Ioan Aurel Pop, rectorul Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj.

Suntem copleșiți și îngrijorați de reușita acestui ambițios proiect: în primul rând pentru faptul că niciodată nu corespunde întru totul imaginația noastră cu înfăptuirea realității, în al doilea rând, pentru că, în orașul nostru (foarte atractiv și dinamic), se suprapun mai multe evenimente naționale și, nu în ultimul rând, perioada aceasta de mijloc de mai a prilejuit multor arhitecți deplasări de agrement sau profesionale în străinătate, ceea ce a redus mult din numărul invitațiilor "de onoare".

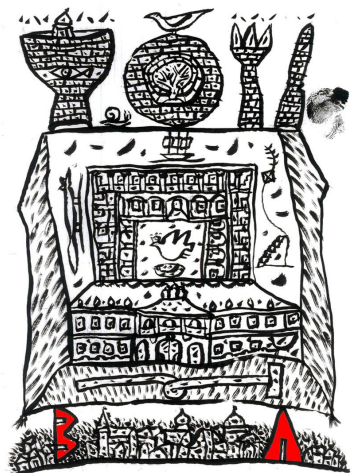
Aș dori ca pe această cale să mulțumesc conducerii Uniunii Arhitecților din România, dnei arhitect Ileana Tureanu, conducerii Ordinului Arhitecților din România, dlui arh. Șerban Țigănaș, dar și OAR Transilvania, Primăriei, Prefecturii și Consiliului Județean Cluj, conducerii Muzeului de Artă, numeroșilor sponsori. Mulțumiri organizatorilor activi, colegelor și colegilor cu care ne-am străduit cu tot sufletul ca totul să iasă bine. În mod special, aș menționa activitatea dlui arh. Mihai Racu, dlui arh. Ionuț Julean, dlui arh. Marcel Crișan, dlui arh. Vasile Mitrea, dlui arh. Guttmann Szobolcz, dlui arh. Dragoș Dascălu și neprețuitelor doamne Adriana Tănăsescu și Oana Bucea.

Sper ca visul acesta să se împlinească așa cum am dorit și să rămânem cu o amintire cât mai plăcută, dar și cu un impact major în atenția Statusului Patrimonial românesc.

text: prof. em. dr. arh.

Adriana MATEI

președinte UAR Filiala
județeană Cluj

BALUL ARHITECȚILOR 2017

UAR Filiala CLUJ | Balul Arhitecților 2017 | © Hunor Bakó

În vizită la CESAROM

Banffy-Bontida

Banffy-Răscruci

Banffy-Bontida

Banffy-Bontida

Alba Iulia

Salina de la Turda

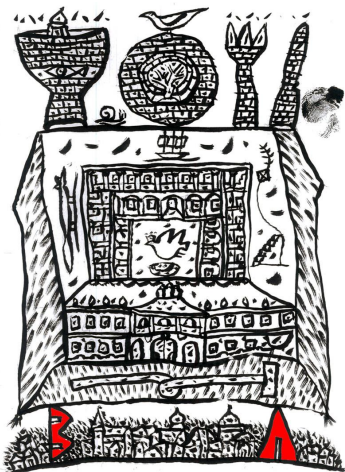

BALUL ARHITECȚILOR 2017

JURNALUL BALULUI ARHITECȚILOR 2017

text: prof. arh. **Pompilica BACIU**

Eu pot să vorbesc despre Bal pentru că am participat la 25 de Baluri ale Arhitecților, cu cele mai bune gânduri și devotamentul meu cel mai sincer și mai afectuos, ca membru al Uniunii Arhitecților din România, din 1960.

În acest an, Balul Arhitecților - evenimentul anual cu tradiție de peste 125 de ani care celebrează înființarea Societății Arhitecților Români, în anul 1891 - a avut loc la Cluj, pentru a doua oară (în 2008 s-a desfășurat la Teatrul Național).

Din 1991 și până azi am tot auzit că „Balul Arhitecților este un eveniment select”. Este o realitate incontestabilă. Organizatorii și-au propus, și de data aceasta, ca evenimentul să fie mai mult decât o sărbătoare a breslei. Pe parcursul anilor 1991-2017, Balul Arhitecților a avut loc în centre universitare: București, Cluj, Iași, Timișoara, Brașov, Sibiu, dar și la Sinaia și Snagov. La București, Balul Arhitecților a avut loc la Casa Vernescu, Casa Monteoru, Casa Oamenilor de Știință, Palatul CEC, Cercul Militar, Ateneul Român.

De fiecare dată, Balul a fost precedat de un simpozion cu o temă legată de frământările breaslei noastre. Anul acesta s-a propus dezbateră „SOS Patrimoniul!”, ca expresie a îngrijorării față de starea patrimoniului construit din România și a calității politicilor privind patrimoniul, în întâmpinarea anului 2018, Anul European al Patrimoniului.

Noi, participanții bucureșteni, am plecat spre Cluj cu autocarul. Am admirat peisajul spectaculos de pe Valea Oltului și am poposit la Blaj - un oraș plin de istorie, legat de Școala Ardeleană, unde statuile marilor personalități din parcul central parcă ne așteptau să le facem o reverență, cu pioșenie și recunoștință. Blajul este orașelul pe care Mihai Eminescu l-a numit „Mica Romă”. Ce comparație frumoasă și de suflet!

Am considerat popasul la Blaj un preludiv la Marea Sărbătoare a Unirii din 2018. Colegii admirau în tăcere centrul Blajului îngrijit, cu clădiri bine întreținute, Casa de Cultură recent restaurată, un proiect care pune în valoare atât elementele de structură, cât și pe cele de arhitectură. M-am

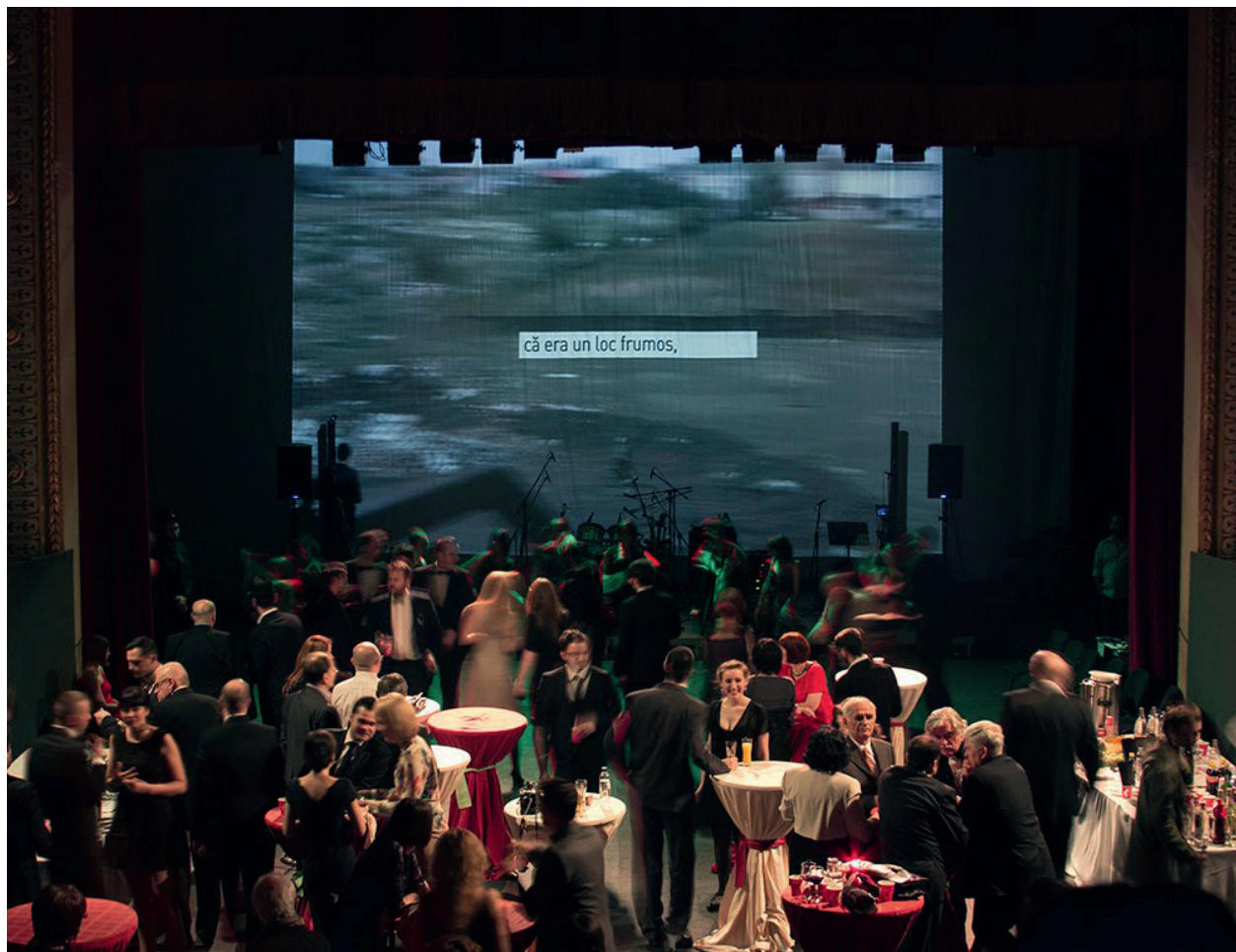
bucurat pentru cei care nu cunoșteau Blajul, am citit în privirea lor toată admirația pentru acest loc plin de istorie, ca o carte deschisă tuturor iubitorilor de meleaguri transilvănene.

A doua zi, conform programului, am vizitat Fabrica de plăci ceramice Cesarom din Cluj. Apoi, am mers la Salina de la Turda - cu o clădire spectaculoasă ca volumetrie și primitoare care asigură accesul. Salina este într-adevăr spectaculoasă: Mina Terezia a fost exploatată din 1690, are o înălțime de 90 m, un diametru de 87 m și forma unui clopot imens la a cărei bază s-a format, prin acumularea apei meteorice infiltrate în subteran, un lac sărat cu o adâncime de 2-8 metri. Pe lac tronează insula de sare, iar deasupra ei „cascada de sare”, declarată monument al naturii; stalactitele completează echilibrul inert al minei. Arhitecții au modernizat-o în 2008, astfel că Terezia s-a transformat dintr-o simplă mină, exploatată până în 1880, într-o oază cu design unic. Purtând semnele împărătesei Maria Tereza, are aerul unui loc măreț asaltat de fenomene unice ale naturii.

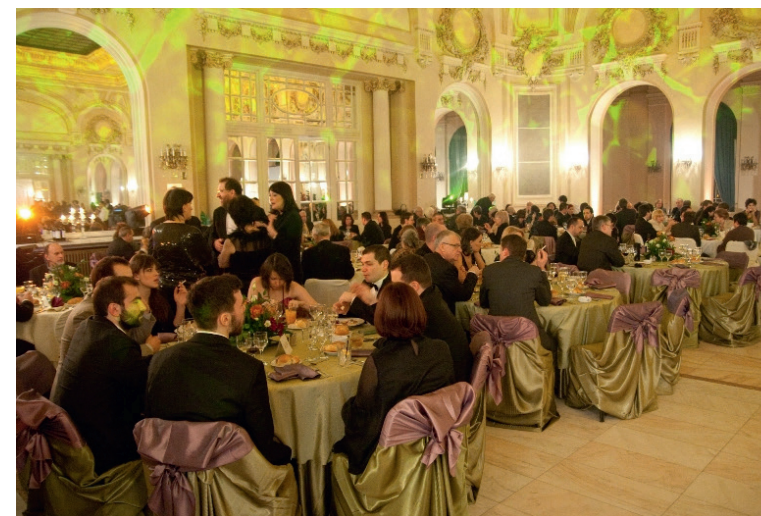
Mina Josif, exploatată între 1740-1900, este singura în care sunetele se propagă în 20 de ecouri, datorită formei sale și lipsei comunicațiilor cu alte săli. Exploatarea a început în 1740, iar numele i-a fost dat în cinstea împăratului Josif al II-lea, care a vizitat Transilvania în 1773. Cu o adâncime de 87 m și cu un diametru de 67 m, Mina Josif este deliciul turiștilor, care testează forța ecoului din balcoanele săpate în sare. Pe lângă cele menționate, mai sunt de văzut Sala de Apel și Scara Bogaților, Galeria Franz Josef, Mina Rudolf, Mina Ghizela.

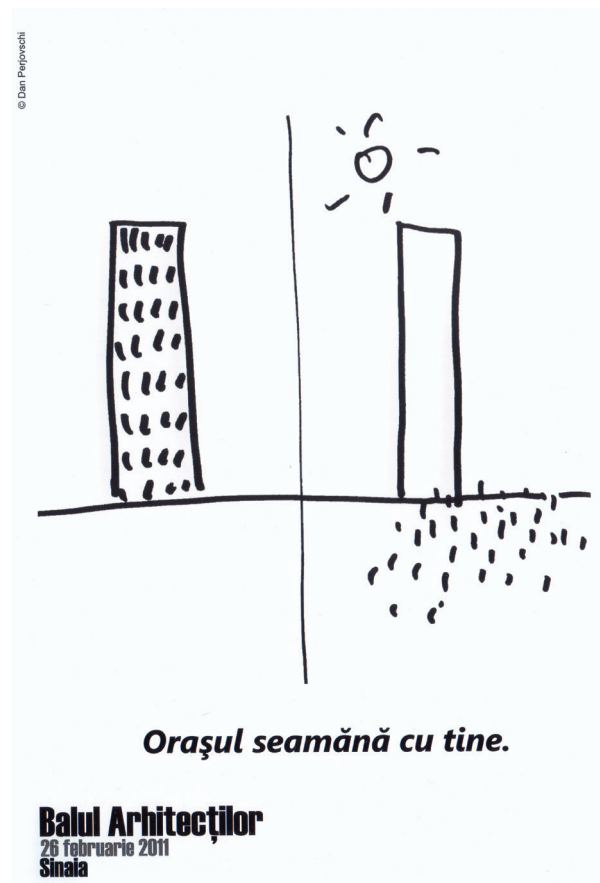
Apoi, am poposit la castelele Bánffy, din Răscruți și Bonțida. Considerat Versailles-ul Transilvaniei, Castelul Bánffy de la Bonțida s-a construit în etape succesive, între secolele XVI-XIX. Starea sa precară a fost remarcată oficial, fiind inclus, în anul 2000, de World Monuments pe lista celor 100 Cele Mai Periclitare Situri din Lume. Actualul proprietar al castelului este fiica lui Miklós Bánffy, contesa Katalin Bánffy, care trăiește în Maroc.

Conform contractului de concesiune încheiat cu contesa, Fundația Transilvania Trust este responsabilă pentru castel, pentru restaurarea de înaltă calitate și pentru organizarea Centrului de Specializare în Reabilitarea Patrimoniului

Balurile Arhitecților de-a lungul anilor

Construit. Până în 1944, cea mai frumoasă grădină istorică din Transilvania aparținea de Castelul Bánffy din Bonțida. În secolul al XVIII-lea, Denés Bánffy a avut intenția transpunerii la Bonțida a grandorii parcurilor franceze de la Versailles și Schönbrunn. Scopul Fundației Transilvania Trust și al partenerilor săi este revitalizarea Castelului Bánffy din Bonțida într-un centru cultural și educațional. Castelul Bánffy oferă facilități de practică pentru mai multe universități și școli din România și țările vecine, oferind cursuri în domeniul arhitecturii peisagiste, arheologie și istoria arhitecturii.

Simpozionul „SOS Patrimoniul!” a avut loc la Cazinoul din Cluj. Amintesc câteva lucrări prezentate: acad. prof. univ. dr. Ioan Aurel Pop, rector UBB Cluj, a vorbit despre „Trecutul istoric - patrimoniul național”; prof. em. dr. și președinte UAR Filiala Cluj, arh. Adriana Matei, a evocat „Patrimoniul Marii Uniri”; conf. dr. arh. Vasile Mitrea a conferențiat despre „Patrimoniul între ieri și mâine, cazul Cluj!” și prof. dr. arh. Virgil Pop, secretar Comisie de Cultură Cluj,

despre „Starea Patrimoniului”. Prezentările au fost însoțite de o interesantă expoziție cu lucrări de patrimoniu.

Balul s-a desfășurat la Palatul Bánffy din Cluj - Actualul Muzeu de Artă, cel mai important palat baroc din România, retrocedat și aflat în pericol din cauza lipsei de fonduri. Balul Arhitecților și-a propus să tragă un semnal de alarmă privind starea patrimoniului. Participanții și invitații au fost întâmpinați, în ambianța barocă a Palatului Bánffy, de către președinții Uniunii Arhitecților din România și Ordinului Arhitecților din România, împreună, arh. Ileana Tureanu și arh. Șerban Țigănaș. În curtea Palatului Bánffy a fost montat un cort imens din material transparent foarte decorativ.

Atmosfera a fost destinsă, amicală, iar amenajarea s-a remarcat prin rafinament și distincție. Doamnele au avut o ținută elegantă, bijuterii discrete și domniile au purtat costume negre cu papion. Am apreciat muzica, un DJ care a știut să aleagă un repertoriu care a antrenat

Conferința profesională Arhitectura și banii

În contextul evoluției economiei globale, piața construcțiilor și, odată cu ea, piața serviciilor de arhitectură s-au modificat substanțial. Dincolo de contractarea sau expansiunea acestui domeniu, în ecosistemul financiar se află valoarea generată sau irosită în exercitarea zilnică a profesiei de arhitect.

Quantumul potențial sau real al pieței serviciilor de arhitectură depinde de ceea ce cred investitorul și clientul, pe de o parte, și administrația publică, pe de alta, că merită investit în arhitectură.

Măsura în care permitem arhitecturii să genereze plusvaloare depinde de locul pe care i-l acordăm pe scara de valori comună și de rezultatul urmărit: creșterea profitului, creșterea calității vieții, creșterea productivității angajaților, diminuarea costurilor pe termen lung, salvarea mediului,

educația copiilor, valorificarea patrimoniului natural și construit.

În cadrul Conferinței profesionale cu tema Arhitectura și banii vorbim despre valoare adăugată, valoare perimată, valoare irosită, valoare câștigată, valoare salvată, valoare redescoperită - alături de invitații noștri: arh. Șerban Sturdza, București; Ioana Iordache, CEO Leo Burnett, București; Cristian Rusu, Fabrica de pensule, Cluj-Napoca; Miki Branște, Fabrica de pensule, Cluj-Napoca; arh. Klara Veer I. Cluj-Napoca; arh. Vlad Gaivoronschi, Timișoara; dl. Ovidiu Șandor, Modatim CBC, Timișoara; prof. univ. dr. Vintilă Mihailescu, antropolog, București ●

participanții la dans, dar și grupul de instrumentiști care au interpretat muzică clasică și ne-a adus în atmosfera balurilor din secolele trecute, de la curțile domnești. Au fost și momente umoristice susținute de un actor din Cluj și de colegul arhitect Eugen Pănescu.

Balul a fost prilejul să ne întâlnim cu colegi de la filialele din teritoriu, cu prieteni cu care am lucrat la institute de proiectare, cu foști absolvenți ai școlilor postliceale de arhitectură și ai UAIM și cu mulți alții care au un palmares bogat în domeniul nostru.

Citez din tradiția acestui eveniment: „La sfârșitul veacului al XIX-lea, la baluri se dansa, dar se dădeau și spectacole, piese bulevardiere, reviste umoristice sau tablouri vivante, unele imaginate de arhitectul Lecomte du Nouy, în care jucau oameni ca Alexandru Florescu, Constantin Lahovary, Zoe Șuțu, Ana Grădișteanu, Alexandru Davilla etc.”.

Eu am memorii mai recente. Îmi amintesc că la Balul Arhitecților din primii ani de după 1989

(1991, 1992, 1993, 1994) au fost prezenți prof. arh. rector Ascanio Damian cu soția, arh. Marta Damian, academician Constantin Bălăceanu-Stolnici, Alecu Paleologu, Theodor Paleologu, poeta Ana Blandiana, scriitorul Romulus Rusan, scriitorul Valentin Hossu-Longin și mulți alții.

Întoarcerea s-a făcut prin Alba Iulia, cu vizite la Cetatea Carolina și Catedrala Încoronării, prilej de a asculta slujba, de a admira măreția acestui lăcaș și de a ne bucura de încă un popas legat de Anul Centenar al Marii Uniri 2018.

Închei cu speranța că Balul Arhitecților va continua cu aceeași stralucire și personalitate. Pe tinerii arhitecți îi îndemn să iubească breasla, să sprijine Uniunea Arhitecților, să devină membri, căci Uniunea trebuie să ducă mai departe ce ne-au lăsat înaintașii noștri, titanii vremurilor bune și mai puțin bune.

Cu drag,
O octogenară

„Când pomenim despre dragostea pentru trecut, trebuie să luăm seama că, în fapt, este vorba despre dragostea de viață; viața aparține mai mult trecutului decât prezentului.”

(Marguerite Yourcenar, Les yeux ouverts, Paris, 1980)

text: academician
Ioan Aurel POP

TRECUTUL CA PATRIMONIU NAȚIONAL/UNIVERSAL

„Când pomenim despre dragostea pentru trecut, trebuie să luăm seama că, în fapt, este vorba despre dragostea de viață; viața aparține mai mult trecutului decât prezentului. Prezentul e întotdeauna un moment prea scurt, chiar când plenitudinea lui face să ni se pară etern. Când iubești viața, iubești trecutul, fiindcă el este prezentul așa cum a supraviețuit în amintirile oamenilor. Ceea ce nu înseamnă că trecutul ar fi o vârstă de aur: ca și prezentul, el este deopotrivă neîndurător, superb sau brutal ori, pur și simplu, oarecare.” (Marguerite Yourcenar, Les yeux ouverts, Paris, 1980)

Există mulți oameni - unii cu putere mare de decizie - care consideră monumentele trecutului drept resturi inutile ale unor lumi decapitate, dispărute pe bună dreptate și fără vreun rost. Disprețul față de monumentele - tangibile sau nu - de odinioară merge, de regulă, mână în mână cu ignorarea sau cu distrugerea intenționată a unui alt patrimoniu, mai complex, acela al vieții trecute în ansamblu. Trecutul, fiind considerat mort, putred și odios, este adesea asociat cu nostalgia inutilă, cu lipsa de spirit practic, cu prostia și chiar cu naționalismul. De aceea, unii ajung să creadă că ceea ce a fost și s-a învechit trebuie distrus, ca să se facă loc „noului”.

Motivele unor astfel de atitudini sunt numeroase și variate, dar între ele predomină - dincolo de interesele materiale - ignoranța crasă,

lipsa de cultură, refuzul antrenării minții. Ca să poți prețui și ocroti patrimoniul istoric al umanității trebuie să-l studiezi, să-l cunoști, să-l aprofundezi. Or, azi, trecutul este ignorat în mod organizat, prin programe naționale și internaționale, prin intermediul unor instituții serioase, care se căznesc să-i învețe pe copii și pe tineri că memoria și memorarea sunt primejdioase, că înmagazinarea unor cunoștințe reprezintă pierdere de vreme, că totul este deja stocat în mecanisme sofisticate, singurele care merită atenția noastră. Faptul acesta creează o falie uriașă între viața trecută sau experiența de viață a omenirii și prezent, pe de o parte, și între acest prezent și viața care s-ar putea prefigura (viitor), pe de alta. Altfel spus, trecutul, prezentul și viitorul sunt despărțite, autonomizate, contrapuse în chip artificial și chiar mutilate.

Și totuși, mai există încă oameni care văd viața omenirii în curgerea ei unitară firească și care tind să unească trecutul, prezentul și viitorul, considerate doar dimensiuni convenționale ale marii taine care este viața. Printr-o înțelegere

unanim acceptată, de viața trecută se ocupă istoria sau „ancheta”/„cercetarea”. Transpunerea istoriei pentru publicul larg a fost întotdeauna dificilă, riscantă, problematică. A explica o știință, o disciplină, o formă de cunoaștere teoretică a realității „pe înțelesul tuturor” este, în general, greu de realizat. Deși cercetarea trecutului dispune de regulile sale precise, bazate pe metode de investigare complexe și verificate de secole, opinia publică are impresia că trecutul se poate cunoaște oricum, că este un lucru simplu, că este la îndemâna oricui. Iar dacă nu se ajunge la rezultatele dorite de public, atunci sunt de vină, desigur, istoricii, care ascund cu bună știință „adevărul”, sau conspirațiile unor grupuri obscure, interesate să amăgească lumea, sau politicienii, interpreți partizani ai vieții trecute etc.

Dificultatea vine dintr-o chestiune relativ simplă de epistemologie: istoria-cunoaștere (unii îi zic și istorie-discurs) nu se poate suprapune niciodată perfect peste istoria-realitate. Cu alte cuvinte, realitatea de demult nu mai poate fi niciodată

Rectorul Universității "Babeș Bolyai"

reînviată, revitalizată, copiată întocmai, ci poate fi doar reconstituită în mod aproximativ, în funcție de izvoarele păstrate și cunoscute. În plus, mai sunt și viziunile diferite ale istoricilor asupra vieții, viziuni care generează și interpretări diferite asupra trecutului (care este tot o dimensiune a vieții). Istoricii sunt și ei oameni, cu idei moștenite din familie, cu o anumită educație, cu opinii politice și filosofice, cu interese etc. Se produc, astfel, fresce diferite ale lumii și se multiplică nevoia permanentă de noi investigații istorice.

Trecutul, fiind de fapt viață revolută, este foarte tentant, are mulți fani care ar vrea să-l cunoască fără să aibă instrumentarul necesar. Cei care descifrează trecutul în acest fel nu sunt, de regulă, specialiști, ci amatori. Amatorismul se manifestă însă și în rândul unora dintre specialiști, adică al unor istorici de meserie, care au învățat temeinic cum se poate reconstitui trecutul, dar, din varii motive, nu-l mai studiază în funcție de mesajele izvoarelor. Pe de o parte, unii reușesc să mai ajungă la izvoare, deoarece accesul la surse presupune o pregătire superioară, dificilă, insistentă, continuă, pe care aceștia nu o au; pe de altă parte, alții ar putea să ajungă ușor la mărturiile despre trecut - mai ales la cele din epocile mai recente, elaborate necriptat și în limbi accesibile -, dar preferă să nu o facă. Motivele pentru care unii dintre specialiști nu mai merg la surse se leagă de anumite concepții filosofice. De exemplu, ideea lui Francis Fukuyama despre „sfârșitul istoriei” le deschide unora apetitul pentru speculații gratuite, în condițiile în care lumea nu se mai află la zenit, ci la amurg sau la apus. În altă cuprindere, tratarea postmodernă a realității contemporane le este de ajuns adeptilor post-adevărului pentru repudierea reconstituirii veridice a frescelor trecutului.

În cercurile filosofice actuale, se discută mult despre natura comunicării. Pentru acești teoreticieni, comunicatorii de-acum nu mai au menirea să explice lumii realitatea care există ori s-o facă abordabilă, cunoscută, ci să construiască o nouă realitate/noi realități, în funcție de ideile comanditarilor lor, ale grupurilor de interese, ale liderilor comunităților.

Tipuri de adevăr:

1. Adevărul-corespondență (sau echivalență) = discursul sau teoria trebuie să se adecveze cât mai exact cu realitatea; ideile specialiștilor reflectă realitatea așa cum este ea, o descriu și

o prezintă oamenilor în mod cât mai apropiat de felul cum este ea.

2. Adevărul-coerență (de la Kant încoace) = ideile sunt adevărate dacă sunt compatibile cu ansamblul ideilor considerate la un moment dat adevărate, dacă nu contravin acestora.

3. Adevărul-semnificație = semnele și codurile prin care se comunică făuresc ele însele realitatea, iar această realitate virtuală devine adevăr; adevărul se manifestă în funcție de utilitate. Prin urmare, adevărul poate să fie diferit pentru fiecare grup de oameni și chiar pentru fiecare individ, după principiul că un leu înseamnă ceva pentru cel care nu are decât cincizeci de bani și cu totul altceva pentru cel care are un milion de lei.

Această relativizare fără limite a adevărului în general a condus, implicit și inevitabil, la relativizarea adevărului istoric, care, pentru unii, nici nu mai există și, prin urmare, nu mai trebuie căutat. De aici decurge și modalitatea de a face istorie oricum, după impresii de moment, după comanda socială, după interesul cuiva, după gustul publicului, după cota de vânzare a cărților de istorie pe piață etc. Numai că astfel de discurs despre trecut nu mai este produsul muncii specialistului, ci al imaginației amatorului (chiar dacă cel care scrie istorie este istoric cu diplomă/diplome). Altfel spus, și specialistul de formație poate să fie amator prin modalitatea de elaborare a discursului.

Construirea de adevăruri alternative ca fresce noi ale vieții de odinioară relativizează trecutul de o asemenea manieră încât îl bagatelizează, îl ironizează, îl coboară în ochii publicului. Una este să greșești involuntar - fiindcă errare humanum est - în reconstituirea unui fragment din trecut și cu totul altceva este să pui „eroarea” ca premisă și să spui că orice tablou despre trecut este bun, este de acceptat, deoarece totul este relativ.

Unii adepți ai adevărului-semnificație îl acceptă involuntar, fără să știe teoria acestuia, doar pentru că sunt la modă ignoranța, incultura și tupeul. Este ca în gluma cu acel cârciumar care a servit toată viața lui șpriț mușterilor și nu a știut cum îi zice șprițului! Disprețul față de reconstituirea veridică a trecutului se vede mai ales din cultivarea astăzi a celor două viziuni extreme despre istoria românilor:

1. Noi, românii, nu am fost nimic sau mai nimic în trecut și, ca urmare, ar fi de preferat să recunoaștem asta în studii, cărți, monografii,

sinteze, manuale și să prezentăm oamenilor și, mai ales, generațiilor tinere, nimicnicia noastră.

2. Noi, românii, am fost totul în lume, dar, din prostie, modestie, miopie sau din cauza unor comploturi bine orchestrate contra noastră, nu ne prezentăm lumii în lumina „adevărată”, de „genii ale omenirii”, de „părinți ai civilizației”.

În primul set de abordări intră o serie de idei minimaliste, susținute prin extragerea din scrisul istoric românesc a unor exemple selectate anume și prin obturarea, ignorarea, ocultarea altor fapte și procese istorice. Adepții acestor opinii spun că trecutul românilor a fost alterat iremediabil de mituri identitare și, mai ales, naționaliste, care trebuie eliminate. Aceste mituri ar străbate scrisul istoric românesc de la cronicari până astăzi, aproape fără nicio excepție. Cu alte cuvinte, toți istoricii români, mari și mici, ar fi greșit, de cele mai multe ori intenționat, ca să scoată în evidență măreția românilor, ca să răspundă unor comenzi sociale, ca să se plieze politicului etc. Ce propun acești critici? Paradoxal, nu propun căutarea și relevarea adevărului, ci rescrierea relativizantă a istoriei. Ei ar dori ca istoricii români să susțină că românii nu au o origine clară, fiindcă nu sunt nici daci, nici romani, nici daco-romani, nici slavi, dar pot fi cumani, amestecuri ciudate etc., că romanizarea și continuitatea nu au existat, că poporul român nu are un loc precis de formare, că nu a avut nici coeziune și nici identitate. În consecință, în Evul Mediu, românii ar fi fost supuși cu totul regatelor și imperiilor vecine, voievozii noștri ar fi fost mereu înfrânți pe câmpurile de luptă și nu ar fi contribuit cu nimic la apărarea Occidentului și nu i-ar fi ocrotit pe făuritorii catedralelor etc. În dreaptă consecință, Mihai Viteazul nu ar fi decât un condotier, arondat conducătorilor care plăteau mai bine; ideea de unitate românească nu ar fi existat niciodată în mințile românilor de rând; unirea s-ar fi făcut prin voința marilor puteri, ajutate de o elită locală excentrică și exaltată, care ar fi copiat gesturile popoarelor occidentale. Naționaliști ar fi - după judecățile acestor exegeți - nu numai istoricii, ci și aproape toate categoriile de mari intelectuali, de la poeți precum Mihai Eminescu, George Coșbuc și Octavian Goga până la artiști plastici, muzicieni, teologi etc. În concluzie, românii nu ar fi nici generoși, nici primitivi, nici harnici, nici inventivi, ci doar niște jalnici supraviețuitori, niște trecători anonimi prin viață, răi cu străinii, chiar xenofobi, egoiști, animați de spirit gregar, lași, masă gelatinoasă ușor de modelat, fără voință și fără idealuri.

Al doilea set de abordări este opus celui dintâi, el extrăgând din istorie doar mărturiile glorioase, cele care ar reprezenta priorități românești absolute în lume, cele care ar evidenția grandoearea noastră ca popor unic și chiar ales. Mulți pornesc în susținerea lor de acest fel de la surse, interpretate însă distorsionat. Ei observă toate criticile aduse la adresa destinului românilor, se simt frustrați de cei care combat continuitatea, romanizarea, participarea la cruciadele târzii etc. și oferă explicații care să facă toate aceste critici superflue. Astfel, pornind de la o faimoasă apreciere, mai mult metaforică, a lui Herodot¹ - geții erau din neamul tracilor, iar tracii erau cel mai numeros popor din lume după indieni -, acești „exegeți” de pripas susțin că daco-geții au dominat lumea europeană, cel puțin de la Atlantic la Urali și că românii sunt daci adevărați, care vorbeau latinește înainte de romani, că dacii ar fi fost creștini înainte de Hristos, că ei ar fi creat un imperiu și o civilizație superioară, unică, irepetabilă, cu savanți care știau medicină, botanică, astronomie etc. Prin urmare, românii nu ar fi avut nevoie în istoria lor nici de romani, nici de romanizare și nici de continuitate. Una dintre cărțile jenante care susținea, în urmă cu vreo două decenii, astfel de idei hilare se chema „Noi nu suntem romani, romanii sunt noi!”. Dar românii, în viziunea menționată, sunt mai vechi și decât dacii, fiindcă sunt creatorii mondiali ai scrisului, în acord cu „tăblițele de la Tărtăria”, cu „tablele de la Sinaia”, cu faimosul codice „Rohonczy/Rohoncy/Rohonc” etc. Deși istoricii de meserie s-au pronunțat de nenumărate ori, în mod științific - adică utilizând metodele consacrate și verificate - în legătură cu toate aceste izvoare, demonstrându-le importanța reală, relativitatea și chiar falsitatea, apărătorii primordialismului românesc nu se lasă, își continuă marșul triumfal, spre marea pagubă a poporului român, văzut adesea de către occidentali ca unul neros, aplecat spre spectacolar și speculație, spre ignoranță și minciună.

Sursele viziunilor extreme despre trecut: curentele culturale românești dominante

De unde provin oare cele două viziuni, privilegiate adesea de presă, tocmai pentru că nu sunt „pe linie”, pentru că stârnesc interes în largi categorii de cititori ignoranți sau mai puțin instruiți, pentru că aduc succes de vizibilitate? Ele sunt exagerări - câteodată până la caricatură - ale celor două

mari curente de gândire din cultura modernă românească:

1. Curentul europeanist, deschis spre lume și prooccidental, care constata, cu regret și spirit critic, întârzierea sau defazarea românilor în raport cu civilizația și cultura etalon din vestul Europei.

2. Curentul protocronist, autohtonist și răsăritean, care descoperea farmecul tradițiilor noastre, ritmul nostru propriu de viață, „veșnicia născută la sat”, forța țaranului român, viețuirea prin supraviețuire și stagnare etc.

Ambele curente au avut reprezentanți de seamă, intelectuali de prim rang în fruntea lor. Pentru prima orientare, este de ajuns să-i evocăm pe Titu Maiorescu - cu faimoasa sa „teorie a formelor fără fond” - și pe Eugen Lovinescu - cel care vedea în sincronizarea noastră cu Europa occidentală secretul modernizării României. Pentru cea de-a doua abordare, îi avem pe Eminescu, pe Iorga și pe Blaga, care sunt, totuși, atipici, fiindcă în elogiile lor aduse românilor și românității, în paseismul și conservatorismul lor se regăsesc și incontestabile idei moderne, de integrare europeană, de prețuire și receptare a valorilor general-umane. Exacerbarea, vulgarizarea și caricaturizarea acestor două curente, onorabile și sustenabile amândouă, a început în secolul al XX-lea, dar s-a manifestat plenar după al Doilea Război Mondial, mai întâi sub regimul comunist.

Un exemplu de istorie scrisă în funcție de relativizarea fără limite a cercetării de specialitate, cu aplicarea pentru trecut a „logicii” actuale, contrapusă studiului surselor, după regulile meseriei: „Podul lui Traian”.

Toată lumea a învățat în școală, de la clasele primare până la liceu, că podul de la Drobeta a fost construit de arhitectul Apolodor din Damasc, în doi ani! Fals! Nu există niciun document despre asta!

Podul nu apare pe monumentul de la Adamclisi, ceea ce e un argument că nu romanii l-au făcut.

1. Romanii nu au putut face podul în doi ani, în condițiile în care unul dintre maluri era în stăpânirea dacilor.

2. Decebal, pentru care libertatea poporului său era mai presus de orice, să stea cu mâinile în sân și să privească cum se construiește podul sub ochii lui.

3. Cu tehnica de acum, ar fi necesari cinci ani pentru finalizarea unei asemenea construcții. Pe Columnă, apar romanii trecând pe un pod de vase.

Cine a construit podul? Evident, dacii lui Burebista și Decebal, care stăpâneau ambele maluri ale Dunării și care treceau des Dunărea și nu numai când fluviul era înghețat. Pe unde, dacă nu pe un pod?

Mai întâi, apare disprețul față de școală. Ceea ce se învață la școală este fals!

Mărturii istorice (nu numai documente; autorul nu cunoaște noțiunea de izvor istoric, confundând documentul cu sursa, în general) despre Apolodor din Damasc, despre operele sale și despre podul de la Drobeta, edificat sub Traian, sunt suficiente. Să luăm doar inscripția de la piciorul podului (Tabula Traiana), de pe malul sârbesc: „Împăratul Nerva fiul divinului Nerva, Nerva Traian, Augustus, Germanicus, Pontifex Maximus, investit de patru ori ca Tribun, Tatăl Patriei, Consul pentru a treia oară, excavând roci din munți și folosind bârne de lemn, a făcut acest pod”.

Lipsa imaginii podului de la Drobeta pe monumentul de la Adamclisi este absolut firească. Tropaeum Traiani este un monument triumfal roman, ridicat în cinstea împăratului roman Traian între anii 106-109 d.Hr., pentru a comemora victoria romanilor asupra dacilor în anul 102 d.Hr. Or, în timpul primului război dacic, podul respectiv nu exista!

Din anul 102, niciunul dintre malurile Dunării nu mai era în mâinile dacilor! Decebal a fost obligat să cedeze, prin pacea impusă în 102, toate teritoriile ocupate de romani în timpul războiului din 101-102, adică Banatul, Țara Hațegului, Oltenia, Muntenia, sud-estul Transilvaniei și Moldova, până la gura Nistrului (numit atunci Tyras).

Expresia „Decebal, pentru care libertatea poporului său era mai presus de orice” vine din arsenalul secolului naționalităților, de pe vremea lui George Coșbuc și nu are legătură cu ideile și sentimentele de acum două milenii. Decebal, cu țara sa „secătuită de bărbați”, nu mai avea nicio alternativă, aflându-se la cheremul romanilor biruitori. De aceea, a fost silit „să asiste” neputincios la construirea podului.

Banffy-Răscruți

Podul nu a fost construit în doar doi ani, ci din 103 până în 105, iar dacă azi nu putem, noi, românii, să facem o astfel de construcție în circa doi ani, nu înseamnă că romanii nu puteau! Sunt zeci de exemple de construcții monumentale, de aceeași amploare, făcute în Imperiu în secolele I-II d.Hr. Este destul a citi tratatul lui Vitruviu, *De architectura*, pentru a avea imaginea geniului de proiecție și de construcție al civilizației greco-romane.

Dacii lui Burebista și Decebal nu aveau cum să construiască podul respectiv, decât dacă ar fi apelat la meșterii romani, iar aceasta nu s-a întâmplat. Burebista nici nu a fost suveranul unui stat, în înțelesul dreptului roman, ci, mai degrabă, șeful unei uniuni de triburi destul de eterogene. Se știe clar că podul nu era acolo înainte de 103-105. Faptul că daco-geții treceau Dunărea spre sud și când fluviul nu era înghețat (ceea ce nu s-a prea întâmplat!) nu presupune existența unui pod de piatră. Sunt alte tehnici de trecere, despre care nu are rost să vorbim aici.

Iată cum, prin nonșalanță și tupeu, pot fi prostiți cei neștiutori și iată de ce nu mai este nevoie de cultură generală pentru tineri. Cum ar putea circula pe internet asemenea ineptii, dacă oamenii ar fi instruiți? Cum ar putea amăgi prezenteismul mințile oamenilor, dacă respectivii oameni ar ști că „logica” noastră de la începutul mileniului al treilea este diferită de „logica” epocilor revolute? Astfel de autori spun mereu că „este logic să...”, uitând complet izvoarele, datele efective pe care le avem din trecut și care, de multe ori, vin în contradicție cu „logica” noastră. Noi trebuie să gândim trecutul cu inteligența noastră de azi, cu bagajul de cunoștințe pe care-l avem acum, dar nu după clișeele contemporane, fiindcă ajungem la grave erori.

Trecutul este un uriaș patrimoniu al omenirii și se cuvine să-l receptăm ca atare.

NOTĂ

1 Nimeni nu făcea recensăminte exacte, în lumea barbară, înainte de Hristos!

BALUL ARHITECȚILOR 2017

DECLARAȚIA DE LA CLUJ

Simpozionul "SOS Patrimoniul!" BALUL ARHITECȚILOR 2017, 13 MAI 2017

foto: **Stela Petrescu,**
Adelin Bălan, Mircea Țibuleac

BALUL ARHITECȚILOR 2017

Restaurarea monumentelor arhitecturale este un act moral care restituie demnitatea unor valori culturale ale umanității pe care suntem datori să le conservăm, să le perpetuăm existența, păstrându-le vii, capabile să-și transmită mesajul generațiilor viitoare pentru cât mai multă vreme.

Monumentul arhitectural e o enciclopedie culturală, o sursă neprețuită de informație, o cantă de identitate, o fărâcă din istoria locului și a lumii, iar lecturarea lui ne oferă o experiență unică și deseori profund emoțională. Ambientul în care acesta va continua să existe ar putea să-l distrugă sau, dimpotrivă, să-i sporească valoarea, iar aceasta depinde de noi, dar mai degrabă de atitudinea reprezentanților noștri aleși.

După anii '90, numărul Cartelor, al Declarațiilor și al activității autorităților internaționale s-a înțetit exponențial. Turismul cultural a luat un avânt extraordinar pe plan mondial, reușind să salveze de la dispariție orașe, centre sau ansambluri istorice, locuri, regiuni, cetăți, palate sau zone arheologice, iar aceste acțiuni de restaurare, revitalizare, restituire, protejare și conservare au devenit o excepțională resursă de revitalizare, resuscitare economică și culturală.

Deși activitatea de restaurare a patrimoniului arhitectural urban și rural a prins viață și în România, în special după intrarea noastră în Uniunea Europeană, trebuie să remarcăm că se manifestă punctual, fără să constituie o preocupare majoră a autorităților. Asistăm, din păcate, la fenomenul tot mai răspândit al dispariției unor monumente prețioase care se adaugă abominabilelor demolări intenționate ale regimului ceaușist.

Restaurarea monumentelor arhitecturale este un act moral care restituie demnitatea unor valori culturale ale umanității pe care suntem datori să le conservăm, să le perpetuăm existența, păstrându-le vii, capabile să-și transmită mesajul generațiilor viitoare pentru cât mai multă vreme.

Monumentul arhitectural e o enciclopedie culturală, o sursă neprețuită de informație, o cantă de identitate, o fărâcă din istoria locului și a lumii, iar lecturarea lui ne oferă o experiență unică și deseori profund emoțională. Ambientul în care acesta va continua să existe ar putea să-l distrugă sau, dimpotrivă, să-i sporească valoarea, iar aceasta depinde de noi, dar mai degrabă de atitudinea reprezentanților noștri aleși.

După anii '90, numărul Cartelor, al Declarațiilor și al activității autorităților internaționale s-a înțetit exponențial. Turismul cultural a luat un avânt extraordinar pe plan mondial, reușind să salveze de la dispariție orașe, centre sau ansambluri istorice, locuri, regiuni, cetăți, palate sau zone arheologice, iar aceste acțiuni de restaurare, revitalizare, restituire, protejare și conservare au devenit o excepțională resursă de revitalizare, resuscitare economică și culturală.

Deși activitatea de restaurare a patrimoniului arhitectural urban și rural a prins viață și în România, în special după intrarea noastră în Uniunea Europeană,

trebuie să remarcăm că se manifestă punctual, fără să constituie o preocupare majoră a autorităților.

Asistăm, din păcate, la fenomenul tot mai răspândit al dispariției unor monumente prețioase care se adaugă abominabilelor demolări intenționate ale regimului ceaușist.

Numai la Cluj sunt numeroase exemple de monumente pe cale de a fi pierdute în parte din cauza retrocedărilor, dar și a neputinței autorităților de a găsi soluții: Palatul Banffy, Hotelul Continental, Muzeul de Istorie al Farmaciei, Monumentele de pe Cetățuie, adăugându-se demolărilor anterioare, cum ar fi Casa Călăului, Moara Roșie ș.a.m.d.

Toate acestea justifică tematica simpozionului organizat cu ocazia Balului Arhitecților 2017 sub semnul „SOS PATRIMONIUL!”, și a declarației constituite la finalul acestei manifestări, care s-a dovedit a fi de o înaltă ținută culturală, științifică și profesională.

Considerăm că, pentru a ne putea bucura în continuare de moștenirea care ne-a fost lăsată, trebuie să acceptăm câteva realități concrete:

1. Patrimoniul cultural reprezintă o resursă neregenerabilă, care odată afectată nu mai poate fi recuperată integral.
2. Prin extensia noțiunilor de patrimoniu (afișată

în actele emise oficial la nivel mondial) se observă nevoia tot mai acută a clasării tot mai multor construcții, ansambluri sau situri de valoare, iar criteriile de clasare, deși corecte și nuanțate acum, ar trebui extinse atât prin ridicarea valorii de vechime la perioade recente, cât și prin atenția asupra valorii lor intangibile.

3. Creșterea numărului pozițiilor Listei Monumentelor Istorice se dovedește a fi invers proporțională cu capacitatea administrativă de gestiune a acestora la toate nivelurile: locale, regionale, naționale.

4. Obiectivele de patrimoniu, prin importanța pe care o au din punct de vedere cultural și istoric, au o valoare infinit mai mare decât cea de inventar a construcției (care se pierde complet odată cu trecerea timpului) sau cea a terenului.

5. Legislația legată de cunoașterea și analiza monumentelor istorice ar trebui să trateze diferit construcțiile parazitare de cele ale monumentului autentic, astfel încât, la momentul tranzacției, acestea să fie evaluate independent.

6. Situația juridică a multor obiective valoroase (regim de proprietate, litigii, proprietari multipli, retrocedări obținute prin proceduri dubioase, documente eronate cum ar fi: Cărți Funciare, Hărți Cadastrale etc.) face ca monumentele să fie lăsate într-o stare de degradare.

7. O carte a construcției devine astfel obligatorie, iar existența sa ar elucida toate neajunsurile de mai sus.

8. Criteriile de selecție pentru numirea președinților comisiilor locale, regionale și naționale nu mai există de mult. Deseori, aceștia nu sunt arhitecți, nu sunt de o formație apropiată acestei profesii, iar decizia le aparține. Ar fi normal ca decidenții să aibă, pe de o parte, criterii similare cu cele ale experților MCC (pe care îi judecă), iar pe de altă parte, un mandat limitat în timp.

9. Subfinanțarea excesivă a Ministerului Culturii, dar și a Primăriilor, Consiliilor Județene cu privire la resortul patrimonial conduc la atitudini reprobabile ale autorităților, cum ar fi: renunțarea la proiecte de restaurare a monumentelor din ansamblurile urbane în favoarea simplei zugrăviri a fațadelor, scoaterea la licitație a unor monumente valoroase la sume de pornire derizorii având drept consecință rezerva specialiștilor de a aplica ș.a.m.d.

10. Protejarea și punerea în valoare a patrimoniului se poate realiza doar prin buna colaborare și prin efortul comun al tuturor autorităților de resort atât ale statului, ale societăților private, fundațiilor, ONG-urilor, al experților, cât și al proprietarilor și al societății în ansamblul ei.

Uniunea Arhitecților din România - Filiala Județeană Cluj

Uniunea Arhitecților din România

Ordinul Arhitecților din România

Palatul Banffy-Bonțida

ALBUMUL MONOGRAFIC

„ARH. IOANA GRIGORESCU EXPRESIA SINCERITĂȚII”

În cadrul programelor culturale RECUPERAREA REPERELOR și 2017 ANUL ARH. IOANA GRIGORESCU, inițiate de doamna arh. Ileana Tureanu, președintele UAR, se înscrie și editarea albumului monografic „ARH. IOANA GRIGORESCU - EXPRESIA SINCERITĂȚII”, aflat în faza finală de elaborare.

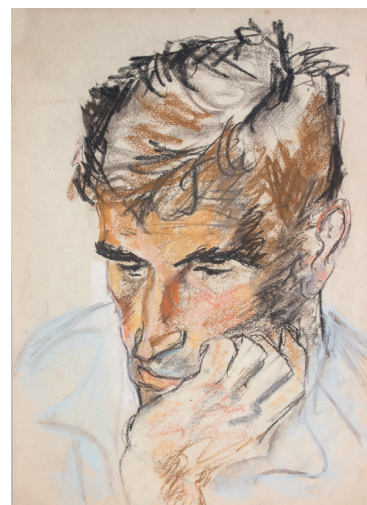
Lucrarea este dedicată unei personalități de valoare internațională, una din „marile doamne” ale arhitecturii românești, arh. Ioana Grigorescu (1915-2006), autoarea unor realizări de referință în domeniul protejării și conservării monumentelor istorice. Marea majoritate a lucrărilor de restaurare care poartă semnătura sa, de multe ori alături de cea a partenerului său arh. Nicolae Diaconu (1915-1997), sunt de o personalitate inconfundabilă și au fost făcute într-un interval scurt de timp, între 1955-1972, și se găsesc mai ales în nordul Moldovei.

Ansamblurile mănăstirești de la Dragomirna și Sucevița, principalele sale lucrări, sau părți de la Mănăstirea Humor (biserica și Turnul „Vasile Lupu”), Mănăstirea Putna (Turnul Tezaur și biserica, pentru care a făcut în primul rând cercetări aprofundate, în final însă ignorate), Mănăstirea Secu (arhondaricul, o parte din chilii, turnurile de intrare și Mitrofana, cât și propuneri pentru redarea formei inițiale a bisericii), Mănăstirea Slatina (trei dintre turnurile incintei), Mănăstirea Sihăstria Secului (stăreția), Mănăstirea Voroneț (casa custodelui) ș.a. își datorează aspectul de astăzi Ioanei Grigorescu.

Din albumul monografic „ARH. IOANA GRIGORESCU - EXPRESIA SINCERITĂȚII”, care se ambiționează să contureze o imagine cât mai cuprinzătoare a vieții, dar mai ales a operei Ioanei Grigorescu, valorificând mare parte din documentele Fondului arh. Ioana Grigorescu din arhiva UAR, publicăm astăzi un mic fragment referitor la chiliile de la Mănăstirea Dealu. Acesta este primul proiect, foarte puțin cunoscut, al arh. Ioana Grigorescu în domeniul monumentelor istorice, elaborat în colaborare cu arh. Nicolae Diaconu. Lucrarea este foarte interesantă și pentru că reflectă deja aplicarea unor principii specifice de abordare ale unor intervenții la construcții aflate într-un cadru istoric, pe care apoi arh. Ioana Grigorescu le va dezvolta cu multă personalitate și la lucrările din nordul Moldovei.

Arh. Ioana Grigorescu, autoportret 1955

Arh. Nicolae Diaconu, văzut de Ioana Grigorescu, 1956

Echipa de realizatori ai albumului este formată din arh. Alexandru Panaitescu - coordonator și autor texte, arh. Rodica Panaitescu - cercetător arhivă, arh. Ioana Alexe - concept grafic, arh. Rodica & Alexandru Panaitescu, Andrei Panaitescu, arh. Adina Vartan - documentar foto, Răzvan

Hatea - scanări, Olimpia Sultana - documentare bibliografică. Cu texte referitoare la arh. Ioana Grigorescu colaborează și arhitecții prof. dr. Virgil Polizu, Mariana Celac, Gheorghe Sion, Constatin Gorcea, dr. Dan Kisilewicz, Constanța Carp; consultant științific - prof. dr. arh. Nicolae Lascu.

Mănăstirea Dealu, înțregirea incintei, perspectivă din 1955, în titlu cu pecizarea „noua ctitorie a patriarhului Iustinian”

CHILII LA MĂNĂSTIREA DEALU - TÂRGOVIȘTE

Cu o existență agitată, Mănăstirea Dealu de lângă Târgoviște, ctitoria din jurul anului 1500 a lui Radu cel Mare (1495-1508), a avut mult de suferit atât de pe urma agresivității oamenilor, dar și a naturii, iar în timp numai biserica, cu hramul Sf. Nicolae, și-a păstrat forma originală.

În 1940, majoritatea construcțiilor din cadrul fostei mănăstiri, destinate din 1912 Liceului Militar „Nicolae Filipescu”, au fost grav avariate de cutremurul din 10 noiembrie, iar liceul se mută la Predeal. În jurul anului 1950, ansamblul Mănăstirii Dealu reîntră în grija Bisericii Ortodoxe, iar din 1953 se inițiază un program de reconstrucție a mănăstirii bine susținut de patriarhul Iustinian.

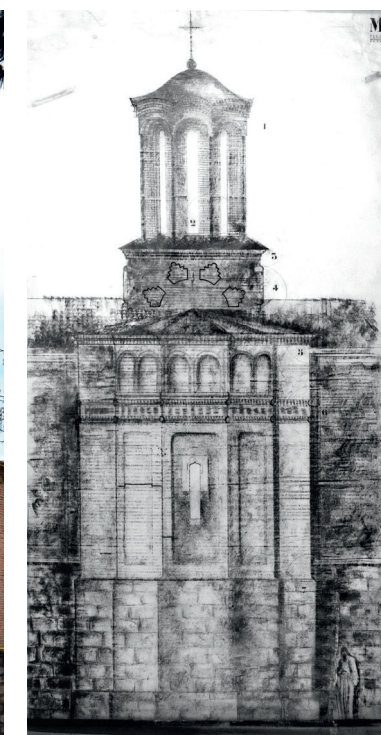
După proiectele arh. Ioan Paraschivescu, până în 1954, se realizează chiliile parter de pe latura nordică a incintei, precedate de un portic cu arcade în plin cintru, de factură neo-brâncovenească. Noile chiliile au fost dispuse stânga-dreapta turnului-clopotniță (datând din timpul lui Bibescu Vodă) și întoarse puțin și pe laturile de est și de vest. Turnul-clopotniță, avariat și el de cutremur, a fost refăcut cu o înălțime mai mică decât cea inițială, dar s-a păstrat la partea inferioară forma conferită la mijlocul secolului al XIX-lea de arh. Johann Schlatter, autorul intervențiilor din acel timp. Dacă într-o fază inițială a refacerii Mănăstirii Dealu se intenționa ca latura sudică, dinspre Târgoviște, să rămână deschisă, în final s-a considerat mai

Mănăstirea Dealu, Biserica „Sf. Nicolae”, în plan secund, chiliile proiectate de arh. Ioana Grigorescu și Nicolae Diaconu

Mănăstirea Dealu, Turnul „Bibescu” după refacerea din 1953

oportună pentru spiritul vieții monahale ca biserica să fie înconjurată de o incintă închisă. Astfel, în vara anului 1955, după proiectul arhitecților Nicolae Diaconu și Ioana Grigorescu, a început construirea corpurilor de completare a laturilor de est și vest și a corpului de închidere a incintei mănăstirii pe latura de sud, lucrări finalizate în 1958.

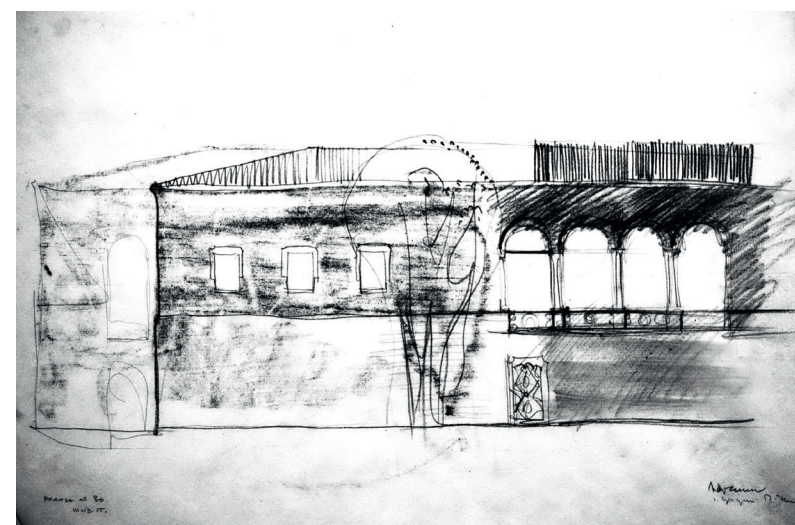
Din cercetarea schițelor proiectului rezultă că, într-o fază de început, arh. Diaconu și Grigorescu au propus și transformarea într-o formă unitară a clădirilor de pe latura de nord, inclusiv a turnului-clopotniță, intenție neaplicată. Din unele note din arhiva Ioana Grigorescu rezultă că, la un moment dat, cei doi s-au consultat pentru această proiect și cu arh. Duiliu Marcu.

Ansamblul realizat în etapa 1955-1958 mai cuprinde, pe lângă chili, dezvoltate numai pe parter, un paraclis, cu hramul Acoperământul Maicii Domnului, dispus spre capătul estic al laturii de sud. Spre capătul de vest al aceleiași laturi a fost prevăzut un pasaj, dezvoltat spre sud ca o amplă loggie-belvedere, de evidentă inspirație renașcentist-italiană. Aceasta este deschisă spre o priveliște de excepție care

cupinde o amplă panoramă a Văii Ialomiței și a orașului Târgoviște. La extremitatea sudică a laturii de vest a fost prevăzut și un apartament patriarhal sau pentru înalți ierarhi ai bisericii.

La un prim contact cu planșele arhitecților Diaconu - Grigorescu pentru extinderea chiliilor de la Mănăstirea Dealu, aflate astăzi în arhiva UAR, acestea impresionează prin mare finețe a desenului executat în creion cu mină foarte tare și bine ascuțită, probabil 2H, sau descoperirea „plombaginei” pregătite pentru transpunerea pe „curat” a unei perspective de ansamblu a lucrării, dar și câteva schițe făcute viguros în cărbune sau/și cu „tunul” cu mină grosă, la care intuim mâna lui Nicolae Diaconu.

Dar cu adevărat surprinzătoare este arhitectura propusă de cei doi pentru întregirea cadrului construit care trebuia să pună în valoare un monument de prim rang, biserica lui Radu cel Mare, fără să intre în contradicție cu arhitectura acesteia. Evitând pentru noile clădiri o soluționare istoricistă, cu riscul inevitabil al obținerii unei banale pastişe, chiar dacă onorabilă și bine alcătuită arhitectural, ei concep o construcție de o monumentalitate simplă și sobră.

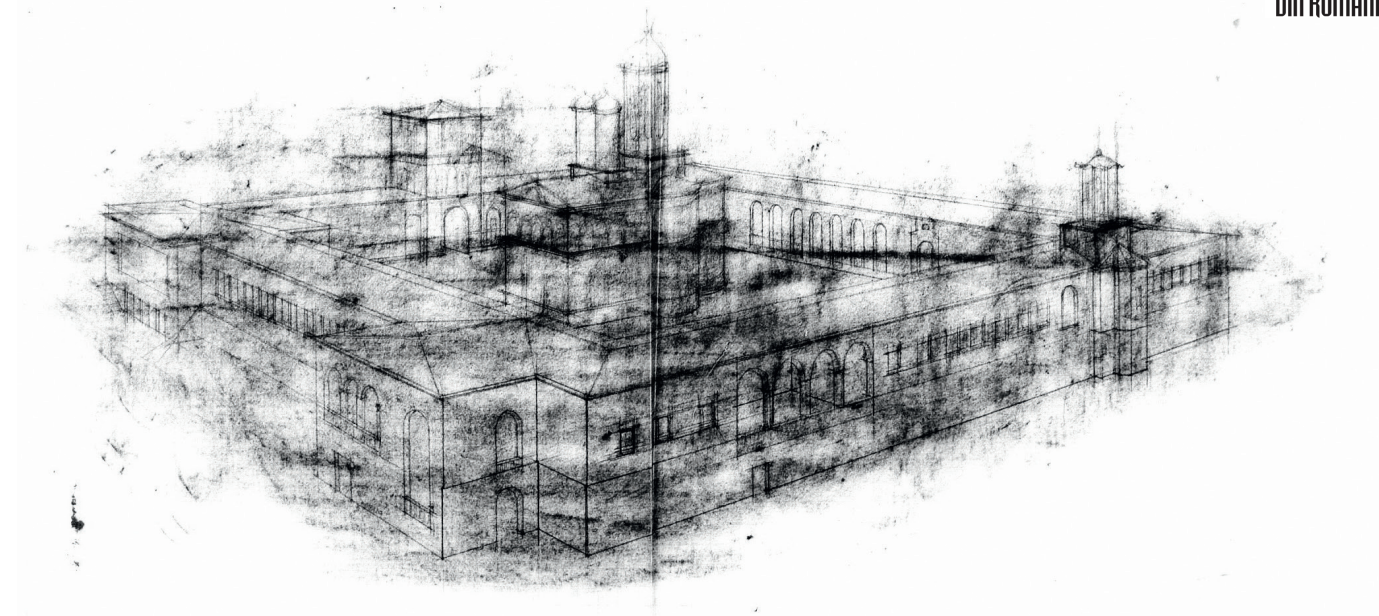
Absida sudică a paraclisului, vedere din aprilie 2017;
Schiță pentru fațada absidei sudice a paraclisului, iunie 1955;
Detaliu de coloană de la pasajul de pe latura sudică;
Detaliu de portic de pe latura sudică a incintei;
Schița de detaliu pentru fațada exterioară de pe latura sudică a incintei, semnată de arh. Ioana Grigorescu și Nicolae Diaconu, iunie 1955

Aceasta se degajă din fațadele realizate integral din zidărie aparentă, executată excelent, cu rosturi adâncite în patul gros de mortar în care sunt pozate cărămizi subțiri de format tradițional.

Prin proporții și modul de detaliere, lucrarea se înscrie până la urmă cu putere într-un registru modern, bine exprimat, chiar dacă porticul dinspre incinta mănăstirii, cu arcade în plin cintru, este inspirat de porticul din 1626 al Bisericii „Sf. Nicolae” din Bălteni, Ilfov, care este foarte bine interpretat. De asemenea, trebuie remarcată abilitatea cu care este compusă fațada de sud, dinspre oraș, punctată spre capătul de vest de arcatura cu coloane zvelte din piatră ale loggiei, pentru ca spre capătul opus, orizontalității volumului construit să-i fie opusă verticala paraclisului, accentuată de o fragilă turlă. Latura de vest, la rândul ei, este marcată de volumul apartamentului patriarhal, care la fel ca loggia și paraclisul de pe latura de sud, rupe ritmul aparent moton al ferestrelor de la chili, marcate de chenare delicate din piatră.

Latura de sud, inclusiv paraclisul, vedere din incintă

Mănăstirea Dealu, întregirea incintei, plombagina perspectivei din 1955

Loggia deschisă spre valea Ialomiței și orașul Târgoviște

Desfășurarea fațadei exterioare de pe latura sudică a incintei, semnată de arh. Ioana Grigorescu și Nicolae Diaconu, iunie 1955

Completarea corpurilor de chilii de la Mănăstirea Dealu, lucrarea de debut în domeniul monumentelor istorice a arhitecților Ioana Grigorescu și Nicolae Diaconu, dovedește o deosebită maturitate profesională, dar mai ales o concepție foarte clară și sigură privind intervențiile făcute într-un cadru istoric bine definit. Aceasta a constat, în primul rând, în evidențierea etapelor de edificare a monumentului, prin folosirea curajoasă inclusiv de forme arhitecturale noi, de factură modernă, rezultate din interpretarea unor

elemente de arhitectură tradițională, totul făcut în deplină armonie cu principalul monument existent, de mare valoare arhitecturală.

Mai ales arh. Ioana Grigorescu, în tot ce a creat apoi în domeniul restaurării și punerii în valoare a monumentelor istorice, nu s-a abătut de la acest crez profesional pe care l-a aplicat fără niciun compromis, chiar și atunci când această consecvență îi va dauna atât pe plan profesional, dar și personal.

NOUTĂȚI

PATRU APARIȚII

„Dicționarul arhitecților din Transilvania în perioada dualismului austro-ungar (1867-1918)”. Vol. I.

Varga Attila, Gabriela Rus; notă, în prefața cărții: Șerban Țigănaș. Cluj-Napoca: Editura Argonaut, 2016. 365 p.; 24 cm. ISBN 978-973-109-553-0

În volumul de față, primul dintr-o serie care va continua, sunt prezentate cele mai consacrate figuri ale arhitecturii transilvane din perioada Belle Epoque. Această lucrare completă și complexă conține elemente de dicționar, literatură și istorie, contribuind astfel la dezvoltarea cunoașterii istoriei arhitecturii românești de la mijlocul secolului al XIX-lea și până după Primul Război Mondial.

Volumul cuprinde 54 de biografii și scurte povestioare despre cei mai reprezentativi arhitecți care și-au lăsat amprenta asupra arhitecturii locului, „despre frumusețea locurilor al căror farmec trebuia să reziste în fața vitregiei timpului, despre acele personalități care trăiesc și astăzi în splendoarea arhitecturală a unor clădiri-comoară din diverse orașe ale provinciei”.

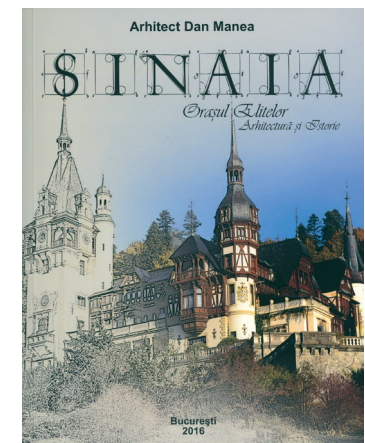
„Dicționarul arhitecților din Transilvania în perioada Monarhiei Austro-Ungare” reprezintă un proiect de mare anvergură, în mai multe volume, apărut sub tutela Academiei Române, cu sprijinul Uniunii Arhitecților din România și al Asociației Culturale „Victor Babeș”, din Cluj-Napoca.

text: **Olimpia Sultana**

„Sinaia, Orașul elitelor: Arhitectură și istorie”,

Dan Manea. București: S.C. Arhimont S.R.L, 2016. 237 p., il., h.; 25 cm. ISBN 978-973-0-21110-8

Cartea „Sinaia, Orașul Elitelor” ne propune o plimbare la pas nu doar pe străzile orașului, ci și prin istoria lui, care se împletește strâns cu istoria României. Ne spune povestea multor străzi, prin harta ce o însoțește, în cinci trasee turistice care vizează peste 125 de obiective, monumente de arhitectură sau case de autor, intitulate astfel datorită arhitecților celebri care le-au proiectat și peste 1.000 de ilustrații, fotografii vechi și noi, unele dintre ele publicate în premieră.

Un imens muzeu în aer liber, de la Mănăstirea Sinaia, Casa memorială „George Enescu”, Castelul Peleş și Casino la peronul gării unde, cu siguranță, cel mai select tren care mai oprește și azi în Sinaia este Orient Express. Toate acestea ne amintesc de istoria vie a ultimilor 150 de ani ai orașului, de istoria vie a României din timpul regalității.

Volumul are „parfumul unei monografii ilustrate și povestite a Sinaiei, situându-se la granița dintre un studiu monografic, o carte de călătorie și un album”, ceea ce îi conferă mult sens motto-ului „Nu poți să prețuiești, dacă nu cunoști”.

„Mici orașe - mari sate din sud-vestul României: monografii urbanistice”,

Teodor Octavian Gheorghiu. București: Editura Simetria, 2017. 234 p. il.; 26 cm

Volumul de față intenționează să completeze golurile sau viciile observate în monografiile deja apărute și să aducă laolaltă câteva monografii urbanistice, la care se adaugă numeroase elemente de istorie a arhitecturii unor mici orașe din zona Banat-Arad.

„Volumul are drept țintă principală scoaterea la lumină a valorilor istorice, arheologice și arhitectural-urbanistice ale acestora și furnizarea unor metode de introducere ca atare în mentalul colectiv și în programele de protecție și de integrare în dezvoltarea zonală și locală. (...) Cartea conține capitole dedicate contextului natural și istoric al evoluției urbanistice zonale din sud-vestul României, precum și monografiile celor cinci așezări: Ciacova, Pecica, Nădlac, Ineu și Vladimirescu, care cuprind istoricul în date și evoluția așezării...”

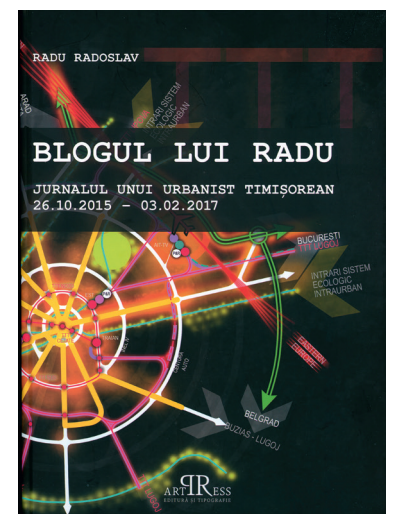

Blogul lui Radu: jurnalul unui urbanist timișorean (26.10.2015 - 03.02.2017)

Radu Radoslav - Timișoara; Artpress, 2017. 272 p., il., fig.; 30 cm.

Radu Radoslav este un arhitect atipic, cu blog și energie polemică, care a încercat pe propria piele mai multe ipostaze: cea de arhitect la un institutul de proiectare timișorean înainte de 1989, de arhitect-șef al municipiului Timișoara, timp de aproape zece ani după Revoluție, de antreprenor, de profesor universitar, de reprezentant al Registrului Urbanistilor, de ong-ist, de blogger etc.

Subiectul său sunt proiecțiile viitorului, adică regenerarea orașelor, a Timișoarei în mod special. Regenerare care să conserve spiritul european al urbei, moștenire pe cale să se ducă pe apa Begăi...(text Radu Radoslav)

BIBLIOTECA UNIUNII ARHITECȚILOR DIN ROMÂNIA

text: **Olimpia Sultana**

Biblioteca Uniunii Arhitecților din România este o bibliotecă specializată de drept privat cu profil de arhitectură, urbanism și domenii conexe (construcții, artă, design), fără personalitate juridică proprie, având ca autoritate tutelară Uniunea Arhitecților din România. Colecțiile de documente s-au constituit istoric din donații și cumpărături și însumează, în prezent, peste 20.000 de volume (cărți, publicații periodice, colecții speciale) și se dezvoltă permanent. De asemenea, biblioteca deține un fond de carte veche, străină și românească, constituit cu precădere din donații, dar și din cumpărături din anticariatele vremii, în perioada de dinainte de 1989.

Este organizată și funcționează în baza unui regulament întocmit cu respectarea prevederilor Legii bibliotecilor nr. 334/2002 cu modificările și completările ulterioare, desfășoară activități specifice bibliotecilor de drept public și este parte din Sistemul Național de Biblioteci.

Sistemul Național de Biblioteci se constituie din totalitatea bibliotecilor de drept public și din bibliotecile de drept privat care au activități specifice celor de drept public și este parte integrantă a sistemului informațional național, având ca obiectiv realizarea unitară a activităților specifice și dezvoltarea serviciilor de lectură publică.

Începând cu anul 2017, pentru o mai bună popularizare a resurselor sale, Biblioteca UAR a fost înscrisă în „Catalogul Structurilor Infodocumentare din România” - CASIDRO - un portal care cuprinde informații despre instituțiile din Sistemul Național de Biblioteci și poate fi accesată la <http://www.bibnat.ro/biblioteci.php?id=3668>.

CASIDRO este un instrument de informare, un ghid util atât publicului larg, cât și specialiștilor din domeniul biblioteconomiei și științelor informării. Înregistrează și diseminează informații utile despre/pentru bibliotecile din cadrul SNB, constituindu-se într-un repertoriu al acestora. CASIDRO cuprinde informații despre biblioteci, din care fac parte:

- Biblioteca Națională a României;
- Biblioteca Academiei Române;
- Biblioteci Publice;
- Biblioteci Județene;
- Biblioteci Municipale;
- Biblioteci Orașenești;
- Biblioteci Comunale;
- Biblioteci Universitare;
- Biblioteci Școlare/CDI-uri gimnaziale și liceale;
- Biblioteci Specializate (Biblioteca Națională de Fizică „Horia Hulubei”; Biblioteca Sfântului Sinod; Biblioteca Brukenthal; Biblioteca Institutului de Istorie „Nicolae Iorga”; Biblioteca Centrului Național de Cercetare pentru Construcții, Arhitectură, Urbanism și Amenajarea Teritoriului București; medicină, știință și tehnică etc.).

Activitățile specifice celor de drept public presupun activități biblioteconomice standardizate privind catalogarea, clasificarea, aranjarea la raft, evidența documentatelor și comunicarea către utilizatori (activități desfășurate conform standardelor în domeniu - ISBD-uri elaborate de IFLA pentru toate tipurile de documente, formatele bibliografice MARC).

Biblioteca UAR desfășoară activități biblioteconomice standardizate prin sistemul de bibliotecă Alephino deținut:

- catalogarea și descrierea bibliografică se realizează în formatul MARC21;
- afișarea datelor se realizează atât în format MARC, cât și ISBD;
- softul asigură un catalog online disponibil 24/7;

Abrevieri:

ISBD = International Standard Bibliographic Description - Descrierea bibliografică internațională standardizată; conține 8 zone principale de descriere care se completează după reguli stricte de ordonare a informațiilor și sunt delimitate de anumite semne de punctuație.

MARC = MACHine-Readable Cataloging standards - Standard pentru înregistrarea elementelor de descriere bibliografică în sistem informatic, electronic. Este indispensabil pentru funcționarea unui sistem informatic de bibliotecă și a catalogului online; conține indicatori de date, câmpuri, sub-câmpuri, identificatori.

IFLA = International Federation of Library Associations and Institutions. Este organismul internațional care reprezintă interesele bibliotecilor și serviciilor de documentare, precum și pe cele ale utilizatorilor acestora. Asigură controlul bibliografic internațional, controlează și dezvoltă standardele din domeniu.

Bibliografie:

1. Regulamentul Bibliotecii UAR. Disponibil pe internet la adresa <https://www.uniuneearhitectilor.ro/biblioteca>.
2. Legii bibliotecilor nr. 334/2002 republicată.
3. Biblioteca Națională a României. CASIDRO: [on line]. [accesat la 04.04.2017]. Disponibil pe internet la adresa: <http://www.bibnat.ro/biblioteci.php>.

ULTIMELE TITLURI INTRATE ÎN COLECȚIILE BIBLIOTECII UAR

CATALOGUL ONLINE (acces)

[Link-ul pentru catalogul electronic este <http://89.121.252.162:8060/alipac> - adresa OPAC-ului - Online Public Access Catalog]

- *1000 de minuni arhitecturale*. Oradea, Editura Aquila, 2009
- *Arhitectura: elemente de stil arhitectonic*. București, Litera Internațional, 2010
- *Asoțiația Art Conservation Support (ACS). Caietele restaurării*, București, Editura ACS, 2015
- BĂRCĂNESCU, Cristian, Bonciocat, Șerban. *Cule - Casele fortificate, între fală și ruină*. București, Igloo, 2014
- BICIUȘCĂ, Florin. *Experimentul „Cățelu”*. București, Editura Paideia, 2006
- BOȚIC, Sebastian. *Conjecturi urbane: raționalismul critic în urbanism și arhitectură*. București, Editura Paideia, 2014
- *București - Arhitectură: un ghid adnotat*. București, Editura Ordinul Arhitecților din România, 2016
- CAFEE, Mihail. *Locuri, oameni întâmplări*. București: Editura Dune Publishing House, 2016
- CIOLACU, Dragoș, Șerban, Sorin. *Arhitectură: admitere: propuneri și subiecte*. Iași, Editura Tehnopress, 2012
- COSMA, Viorel. *125. Ateneul Român în oglinda istoriei*. Onești, Magic Print, 2015
- FLORENTINA, Claudia. *L'Amour & Brancusi*. Bucarest, Claudia Propertis, 2014
- HASSELL, Anthony. *Arhitectura modernă*. București, Editura Vellant, 2015
- HENSBERGEN, Gijs Van. *Gaudi: povestea unui geniu solitar: inspirat, imprevizibil, generos și unic*. București, Baroque Books & Arts, 2016
- IOAN, Augustin. *Khora: teme și dificultăți ale relației dintre filozofie și arhitectură*. București, Editura Paideia, 2009
- IONESCU, Aurel. *Străzi din București și numele lor*. București, Editura Vreamea, 2014
- LASCU, Nicolae. *Bulevarde bucureștene: până la Primul Război Mondial*. București, Simetria, 2011
- LEACH, Neil. *Anestetica: Arhitectura ca anestezie*. București, Editura Paideia, 2009
- LEMNY, Doina. *Brâncuși care transgresează toate hotarele*. București, Noi Media Print, 2012
- *Locuințe tinerești: sugestii practice în domeniul amenajării locuinței*. București, Editura Aquila, 2013
- MARINACHE, Oana. *Cristofi Cerchez: un vechiu arhitect din București*. București, Editura ACS, 2012
- MARINACHE, Oana. *Patrimoniul imobiliar al familiei Chrissoveloni de-a lungul veacurilor*, Editura Istoria artei, 2016
- MELVIN, Jeremy. ... *ISME: să înțelegem stilurile arhitecturale*. București, Editura Rao, 2006
- MUCENIC, Cezara. *Străzi, piețe, case din vechiul București*. București, Editura Vreamea, 2004
- POP, Dana. *Arhitectură, percepție și frică*. București, Editura Paideia, 2016
- POPESCU, Toader. *Proiectul feroviar românesc (1842-1916)*. București, Simetria, 2014
- POWERS, Alan. *100 years of Architecture*. London, Laurence King Publishing, 2016
- PRYCE, Will, Marcu, Aurora Gal. *Arhitectura lumii: capodoperele*. București, Editura Vellant, [2012]
- *România paralelă: alienare și kitsch în arhitectură și spațiul public*. Brașov, Editura Universității Transilvania, 2016
- ROSTÁS, Zoltán. *Între proiecții urbanistice și sărăcie letargică. Bucureștii arhitecților, sociologilor și al medicilor*. București, Editura Vreamea, 2015
- ROȘCA, Dan. *Amintirile Bucureștilor*, București. Ars Docendi, 2014
- RUȘE, Ștefania, Victoria. *Figură și fond: identitatea obiectelor și spațialitatea arhitecturală*. București, Editura Paideia, 2012
- SIMU, Octavian. *Arhitectura japoneză veche*. București, Editura Paideia, 2006
- STOICA, Liviu, Doboș, Răzvan. *Desenul în arhitectură*. Ed. a II-a. București, AURO Print, SRL, 2012
- STOICA, Liviu. *Desenul digital în arhitectură*. București, Copertex, 2011
- STOICA, Liviu. *Desenul perspectivei în arhitectură*, Ed. a II-a. București, SC Maxim tipar SRL, 2013
- ȘTEFAN, Dorin. *My modernism (autodenunț)*. București, Editura Paideia, 2015
- *Trans(a)parențe: arhitectura Europei Centrale și de Est = Trans(ap)parenencies: East and Central European architecture*. București, Editura Fundației Arhitect Design, 2013
- TUREANU, Gabriel. *Restaurarea Palatului Chrissoveloni*, Sucursala Municipiului București, Editura Meronia, 2015
- ȚIGĂNAȘ, Șerban. *Arhitecți, arhitectură și oraș: Despre profesia de arhitect și cum se construiește în România recentă*. București, Simetria, 2014
- ȚUGUI, Emilia. *Arhitectura românească în detalii: Locuințe*. București, Editura Ozalid, 2012
- ȚUGUI, Emilia. *Arhitectura românească în detalii: Transformări*. București, Editura Ozalid, 2013

Program cu publicul (la sediul Centrului de Cultură Arhitecturală al UAR - str. J. L. Calderon, nr. 48, sector 2):
luni-vineri, 10:00-16:00, cu excepția sărbătorilor legale

Contact: tel.: 021.310.91.94

email: uar_biblioteca @ yahoo.com / biblioteca @ uniuneearhitectilor.ro

TEXT ȘI CONTEXT, RESTAURARE SAU RECONSTRUCȚIE „ÎN STIL” ?

text și foto: arh. **Georgeta Gabrea**

În seara zilei de 5 aprilie, arhitecta Georgeta GABREA a ilustrat povestea celor patru construcții pe care, în ultimii ani, le-a preluat într-o stare deplorabilă și le-a „redat” orașului, transformându-le în repere de personalitate. Acestea sunt: Lipscani 55 (Cărturești Carusel), Lipscani 76/Gabroveni 39 (Adidas), Ion Câmpineanu 2 și Caimatei 10.

Împreună cu tinerii săi colaboratori, alături de dirigenții de șantier și de firmele de execuție cu care a făcut „echipă”, arhitecta s-a încapățânat să „scoată” maximum din subiect: mansarde din sticlă, perspective surprinzătoare, prima clădire „reconstruită în stil” din România, după 14 ani de studii, analize și autorizări.

Georgeta Gabrea ne-a spus: „Orașul, privit metaforic, poate fi comparat cu o carte. O carte care se scrie continuu... dar interpretarea ei diferă, depinde de epoci, de mentalități și, nu în ultimul rând, de fiecare în parte... Cartea asta poate să-ți placă sau nu... fiecare imobil este un text care se pune într-o relație cu contextul său.

Formula de abordare a fiecărei construcții, relația dintre restaurare și inovare este o formulă posibilă de adaptare la cerințele societății contemporane și a unor generații viitoare... Reconstruirea unui imobil de patrimoniu, cu păstrarea unor elemente de autenticitate ale monumentului inițial și readucerea sa în peisajul urban contemporan, cu elemente de arhitectură ale anului 2016, este un demers posibil? Cum privesc locuitorii orașului un asemenea

demers? Volumetria și arhitectura acesteia se înscriu în dinamica mediului urban... Iluminarea de noapte a fiecărui imobil constituie un element important în peisajul urban și un element de dinamism al imaginii urbane.

Destinația pe care a primește fiecare dintre aceste imobile „renăscute” le face să participe, într-un anume fel, la viața orașului și să ocupe un loc precis în preferințele unor categorii de vârstă și/sau sociale.

Istoria fiecărui imobil de patrimoniu, integrarea sa în ambientul urban particular, de-a lungul întregii sale existențe, precum și personajele care au populat aceste imobile: proprietarii, arhitecții care le-au conceput, iar apoi aceiași arhitecți sau alții care au intervenit în arhitectura lor au marcat aceste clădiri și au făcut din ele niște personaje ale orașului, cu personalitate puternică.

Formula narativă a fiecăreia dintre aceste clădiri - care exista în memoria locuitorilor orașului - îi

conferă, pe lângă valoarea sa arhitecturală și plastică, valoare pe scara ierarhică stabilită de locuitorii urbei.

Fiecare dintre aceste clădiri, deși amplasată în plină zonă centrală a orașului București, se înscrie în medii urbane foarte diferite. Clădirile din strada Lipscani (Lipscani 55 și 76) aparțin Centrului Istoric al orașului, o zonă cu caracter comercial și cu specificitate pronunțată (parcele cu front îngust și adâncime mare, cu acces la două străzi, pe laturile înguste, construcțiile se desfășoară pe întreaga suprafață a parcelei, din calcan în calcan. Calcanele sunt pe laturile lungi, ceea ce creează probleme de pătrundere a luminii naturale. Configurația parcelor și modul de construire au condus la apariția unor luminatoare zenitale, la găsirea unor soluții cu supanțe în jurul unui hall central și la diviziune funcțională cu accese diferite de pe cele două străzi din capetele parcelor).

Zona se află sub influența spațiilor comerciale de la Paris și Viena, din a doua jumătate a secolului al XIX-lea datorită specialiștilor români formați în școli superioare de la Paris sau/și Viena și din

dorința acestora de a realiza performanță tehnică și acasă". Celelalte două clădiri fac parte din centrul Bucureștiului și câteva decenii au stat în „surdină”.

Cea mai cunoscută și recunoscută este construcția din strada LIPSCANI 55 - CĂRTUREȘTI CARUSEL. Imobilul se găsește pe Lista monumentelor istorice sub denumirea „Casă cu prăvălie” de la sfârșitul secolului al XIX-lea. Clădirea a avut un hall central care se dezvoltă pe parter și etajul 1, fiind flancat pe laterale de spații de circulație și expunere, cu vedere spre acest hall. Inițial, la nivelul pardoselii mansardei, se găsea, probabil, pe toată deschiderea golului, un vitraliu, care ascundea structura luminatorului central existent, dar care făcea posibilă pătrunderea luminii zenitale. Am încercat să refacem vitraliul pe o suprafață de aproximativ 100 mp. În final, pentru a lăsa lumina naturală să pătrundă direct și pentru a avea mereu „cerul deasupra capului”, s-a renunțat la pardoseala din sticlă la partea superioară și la vitraliul din partea inferioară, dinspre hallul central. La clădirile din străzile Caimatei și Câmpineanu, mansardele au constituit un element inovator, au

fost spațiile-surpriză, obținute prin refacerea și amenajarea unor poduri aflate în stare avansată de degradare. Spațiile multifuncționale, cu largi deschideri și importantă capacitate de găzduire, noile mansarde oferă perspective inedite și incredibile asupra centrului Capitalei. În Caimatei, podul nou organizat se înscrie în geometria, forma și volumul inițial. Noua structură a permis obținerea unui spațiu multifuncțional, cu ample deschideri și o maximă capacitate funcțională. Clădirea din strada Câmpineanu, cu mansarda sa - regândită în sticlă - este prima clădire autorizată „reconstruită în stil” pentru a păstra și conserva valoarea urbanistică și ambientală a imobilului. Prima autorizație a fost obținută în anul 2004 și șantierul a început în anul 2014 - când se adunaseră deja foarte multe autorizații, avize, proiecte - din cauze „obiective”, care nu au depins de voința și dorința beneficiarilor.

INTERFERENȚE ARHITECTURALE ITALIENE ÎN ARHITECTURA MODERNĂ ROMÂNEASCĂ

Luca Matei STOIAN este doctor arhitect, designer, bursier „Vasile Pârvan” (2012-2014) la Accademia di Romania, Roma, Italia, unde a realizat expoziții personale și colective de artă și arhitectură. Susține prelegeri și conferințe la facultăți de Design și Arhitectură din Italia, Germania și Danemarca.

La Centrul Cultural Calderon, în prezența acad. Răzvan Theodorescu, președintele Secției de Arte, Arhitectură și Audiovizual a Academiei Române, și a profesorului arh. Sorin Vasilescu, a avut loc vernisajul Expoziției și prezentarea cărții *Interferențe arhitecturale italiene în arhitectura modernă românească*, scrisă de dr. arh. Luca Matei Stoian și publicată de Editura Igloo Media, cu sprijinul Ordinului Arhitecților din România.

Lucrarea este fundamentată pe ani de studii în bibliotecile și arhivele românești și italiene, pe o întreagă literatură de specialitate și, mai ales, pe o documentare la fața locului asupra lucrărilor arhitecților moderni italieni și români care au avut șansa de a-și face studiile în Cetatea Eternă, ca bursieri ai Școlii Române din Valle Giulia. Arhitecții moderni români sunt analizați alături de contemporanii lor - raționaliștii italieni - iar lucrările arhitecturii interbelice (care materializează programele culturale ambițioase ale vremii, fie ele administrative, sociale, educaționale) sunt alăturate creațiilor marii arhitecturi europene ale anilor '30.

Creația de arhitectură românească a fost, în perioada interbelică, contemporană și comparabilă cu marea arhitectură europeană, cu o valoare artistică și estetică situate la nivelul cel mai înalt al creației și cu realizări care au definit marile orașe românești, cu precădere Bucureștiul, ca metropole europene.

Duiliu Marcu, Henrieta Delavrancea Gibory, Richard Bordenache, Horia Creangă, Haralamb Georgescu, Nicolae Cucu, Grigore Ionescu,

Octav Doicescu sunt numai o parte dintre numele de glorie ale arhitecturii românești formate, în anii '20, la și în școala italiană care înțelege și asimilează arhitectura modernă italiană și o integrează în operele lor la reîntoarcerea în țară.

Lucrarea este remarcabil documentată fotografic și se dorește o modalitate de familiarizare cu operele unora dintre cei mai reprezentativi arhitecți români și italieni ai stilului modern.

Duiliu Marcu este, incontestabil, figura cea mai puternică a acestui curent și al acestei generații.

Creațiile marilor arhitecți moderni primesc - prin această carte - o nouă cheie de lectură și o pledoarie în favoarea aprecierii lor, la justa valoare. Prin înțelegerea modernității europene, cartea evocă o etapă de glorie a arhitecturii românești.

Lucrarea contribuie la o mai bună înțelegere a arhitecturii moderne românești în contextul modernității europene.

ARTĂ
MONUMENTALĂ
ȘI ARHITECTURĂ

GALAȚI, BRĂILA, MEDGIDIA

film 6x6 cm, Arhiva MNAC

Bela Crișan. *Evoluție*
tabăra de sculptură în metal, Galați 1976

Coordonatori: arh. **Irina Tulbure**
(Arhiva de fotografie UAR)
arh. **Daniela Calciu** (MNAC)

Expoziție organizată de Secția de Documentare - Memorie digitală MNAC și Arhiva de Fotografie a UAR, în cadrul proiectului (finanțat de OAR) „Arta în spațiul public: practici documentare și artistice contemporane” - coordonator principal Magda Predescu.

Proiectul a urmărit alcătuirea unui suport pentru studierea inserției obiectului de artă în spațiul public, în perioada comunistă și postcomunistă. Alegerea celor trei orașe - Galați, Brăila și Medgidia - a fost determinată de fenomenul taberelor de creație artistică din perioada anilor 1970. Cercetarea a cuprins și manifestările anterioare taberelor de creație, conturate sub tema „frumosului cotidian”, prin intervențiile artiștilor plastici în noile cartiere de locuințe. Au fost realizate și interviuri cu actorii evenimentelor artistice din perioada menționată. Documentarea a fost completată de cercetarea de teren (informații: <http://www.documagazin2.mnac.ro>).

Expoziția a cuprins o serie de secvențe care surprind proiecte și etapa de construcție, „momentul de glorie” și prezentul (decadent, în cele mai multe dintre situații). Subiecte au fost cartierele Țiglina I și II din Galați (1960-1966), Hipodrom din Brăila (1968) și taberele de creație. În Galați și Brăila se mai păstrează elemente de artă monumentală din ansamblurile de locuințe și sculpturi. Medgidia

macheta mozaicului
pentru cinematograful
din centrul de cartier Țiglina I, Galați
Jules Perahim

film 6x6 cm, Arhiva de fotografie a UAR

este cazul aparte, căci, într-o mică măsură, se mai păstrează - în parcul adiacent falezii - sculpturile de ceramică monumentală, rezultate în urma celor 9 ediții ale Simpozioanelor (1970-1978).

Pentru Țiglina I - Galați - fotografiile surprind începutul construcției cartierului, debutul anilor '60. În cazul cartierelor Țiglina I și II, intervențiile artiștilor au fost deopotrivă mozaicuri, panouri în tehnica sgraffito pe pereții orbi ai blocurilor, elemente sculpturale din materiale diverse în spațiul verde. Coloana în piatră a lui Paul Balogh, din fața cinematografului, era menită să pună în valoare, alături de mozaicul lui Jules Perahim, fațada centrului de cartier. Proiectele aparțin arhitecților: Victor Sebestyén, Constantin

Alexie Lazăr Florian. Medgidia. Tabăra de ceramică
film negativ, Arhiva MNAC

Frumuzache, iar echipa de artiști plastici era formată din Mihai Danu, Ion Bițan, Virgil Almășanu.

Cartierul Hipodrom a fost construit după un proiect realizat de DSAPC - Galați, arhitecții Ștefan și Maria Cocioabă și Cezar Durbață. Ceea ce particularizează ansamblul este o arhitectură în compoziția căreia intră, deopotrivă, culoarea și elemente de intervenție artistică. Accesele în blocurile de locuințe sunt marcate de câte un element curb din beton armat placat cu mozaic (dintre autori: Gheorghe Iacob, Napoleon Costescu, Pia Costescu). Componente speciale sunt și centralele termice (arh. Ștefan Cocioabă, ing. Nicolae Bălan, ing. Dan Căpruciu).

20 - 28 iunie 2017
Uniunea Arhitecților din România
str. Jean Louis Calderon 48

Expoziție documentară
organizată de
Secția de Documentare - Memorie digitală MNA
Arhiva de Fotografie a UAR
în cadrul proiectului finanțat de OAR
Arta în spațiul public: practici documentare și artistice contemporane
coordonator principal al proiectului: Magda Predescu (MNAC)
în echipa MNAC: Daniela Daniiluc și Gabi Par
coordonatori expoziție: Irina Tulbure (Arhiva de Fotografie UAR) și Daniela Calciu (MNAC)

ARHITECTURĂ ȘI URBANISM ÎN ROMÂNIA ANILOR 1944-1960

DESPRE PATRIMONIUL DE ARHITECTURĂ RECENTĂ - RECUNOAȘTERE, ASUMARE, PROTECȚIE ȘI CONSERVARE, CU ARHITECTA IRINA TULBURE

Arhitectura și istoria recentă par să fie, în ultima vreme, un subiect de interes, ceea ce a făcut ca publicul să fie destul de variat, atât din mediul academic, cât și din afara profesiei.

Tema patrimoniului de arhitectură recentă și, mai cu seamă, cea a arhitecturii postbelice se poate contura prin câteva caracteristici generale care, la rândul lor, pot defini atitudinea asupra acestuia: timpul scurt care s-a scurs de la edificarea acestei arhitecturi lasă încă cu greu loc de reflecție asupra ei; marca politică sub semnul căreia arhitectura postbelică a fost construită aduce cu sine catalogarea ei drept „arhitectură comunistă”; distrugerile contextului urban preexistent pe care le-au generat transformările orașului postbelic umbresc fără îndoială acest patrimoniu, aflat, din acest punct de vedere, în conflict cu orașul „tradițional”; serierea și tipizarea, specifice momentului, fac ca „arhitectura comunistă” să își piardă din individualitate; caracteristicile materialelor, lipsa de folosire sau transformările funcționale suferite fac ca ea să fie în pericol de a se altera sau de a fi pierdută.

Departa de a fi o pledoarie pentru intervenții practice asupra arhitecturii recente, discursul care se conturează în jurul cărții „Arhitectură și urbanism în România anilor 1944-1960” pune în lumină înțelegerea arhitecturii perioadei în cauză drept un fenomen mult mai complex, care depășește limitele profesiei. Regimul politic care a generat transformările estetice ale arhitecturii a fost unul care și-a impus propriile reguli la nivelul întregii societăți, răsturnând cu totul ordinea anterioară; cultura, în general, și arhitectura, în special, devenind instrumente în folosul politicii. Fără îndoială că realismul socialist, greoi și desuet, a devenit personajul principal al arhitecturii perioadei, ceea ce însă se distinge prin cercetare a stat la baza scrierii cărții, și unul din mesajele pe care aceasta vrea să le transmită este existența unei producții arhitecturale (puse în operă sau rămasă doar în proiect) care a premers instalarea realismului socialist și apoi a uneia care a trenat în urma acesteia, până la conturarea arhitecturii anilor 1960. Producțiile acestei arhitecturi, văzute drept „personaj secundar” al perioadei, reprezintă, din punctul de vedere al patrimoniului arhitectural, martorii evoluției arhitecturii, în contextul dificil parcurs de profesie în acei ani.

Deși Bucureștiul era punctul central și modelul exemplar al perioadei, reprezentând astăzi un subiect consistent de studiu al acelor timpuri, „Arhitectură și urbanism în România anilor 1944-1960” și cercetarea care a fundamentat scrierea acesteia și-au propus să etaleze cât mai mult din studiile de caz mai puțin cunoscute și să orienteze atenția asupra teritoriului, în general, pentru a contura o imagine echilibrată a întregului fenomen arhitectural al perioadei. Volumul reprezintă suportul unei posibile evaluări generale și a ilustrării studiilor de caz particulare și, deopotrivă, a recurenței unor modele. În final, discuția în jurul cărții a deschis o serie de întrebări și teme de reflecție în ceea ce privește potențialului recunoașterii, asumării, protecției și conservării patrimoniului recent. În acest sens, poate fi „recunoașterea” unui astfel de patrimoniu echivalentă cu „nostalgia”? Or, văzută prin intermediul unei astfel de cercetări,

recunoașterea nu înseamnă altceva decât pasul consecutiv înțelegerii și cel premergător „asumării”.

De ce ar trebui să ne preocupe procesul de „recunoaștere” și finalitatea „asumării” când tocmai centrul atenției este „un corp străin” pe care l-am fi vrut uitat, un model de arhitectură impus profesiei și societății. Departa de a fi o acțiune de repunere în drepturi a unei arhitecturi uitate sau de înfierare a unei arhitecturi anacronice față de normele estetice ale momentului său, asumarea acestei arhitecturi reprezintă o chestiune de „sănătate morală” profesională. Atunci când se va pune problema cu adevărat a protejării patrimoniului acestei perioade, aceasta ar trebui înțeleasă, în primul rând, ca protejarea unor martori esențiali ai unui întreg context cultural și social, extrem de dificil și răscolitor.

MO/RE
MOLDOVA
REPER 2030

CONFERINȚĂ LA BACĂU
16 Iunie 2017

Nicolae Țărălungă este director la Institute for Housing and Urban Development Studies (IHS) România și autor al „STRATEGIEI DE DEZVOLTARE DURABILĂ A JUDEȚULUI BACĂU”

text: Interviu cu
arh. **Nicolae Țărălungă**
realizat de **Sorin Ciomârtan**

Sorin Ciomârtan: Cum interpretați interesul pentru dezvoltarea teritorială manifestat de „Politicul” care a fost prezent la conferință și a urmărit opiniile urbanistilor?

Nicolae Țărălungă: Modul în care administrația începe să privească meseria de urbanist este o bună premisă pentru noi, urbanistii. Acest lucru m-a inspirat ca lucrarea realizată la nivelul Consiliului Județean Bacău să nu fie un studiu, ci mai degrabă un instrument administrativ. Modul în care se vorbește despre terenuri este un „lucru bun pentru noi”.

S.C.: Deci, credeți că o astfel de abordare este un plus pentru factorii implicați direct în dezvoltarea teritorială?

N.T.: Da, pentru că studiul a fost orientat către nevoile grupurilor semnificative, identificate la nivelul județului Bacău, cărora li s-au oferit o serie de proiecte finanțabile prin care să se rezolve aceste nevoi.

S.C.: Cum vreți să atrageți investitorii care să favorizeze realizarea acestor proiecte?

N.T.: În primul rând, urmărim să reducem riscurile care pot inhiba eforturile investitorilor în județul Bacău. Cel mai mare risc este modul de conectare al teritoriului la nivel național și internațional. Aici este vorba de lupta cu timpul - ca prim element esențial în viziunea oricărui investitor. Bacăul - pol de creștere în strategia prezentată de Banca Mondială - trebuie conectat altfel decât ceilalți poli. Mă gândesc la Iași, care este definit ca oraș universitar cu o dezvoltare IT, Brașov cu dezvoltarea de la Ghimbav, Constanța și conexiunea la Marea Neagră, Brăila-Galați prin facilitarea podului peste Dunăre.

S.C.: Care este „vocația” Bacăului ca pol de creștere?

N.T.: Bacău este un motor - nu suficient de puternic, dar motor în continuare viabil - cu o zonă metropolitană fără forță, încă, pentru a ridica

nivelul zonelor rurale adiacente. Având probleme cu densitatea economică și demografică scăzută a zonei urbane, proximitatea zonei metropolitane Brașov pare cea mai interesantă conexiune ce poate crea pentru Bacău, dar și pentru toată zona Moldovei, un interes investițional major. La aceasta se adaugă legătura la Marea Neagră, prin Brăila-Galați - un coridor important de transport.

S.C.: Ce beneficii au locuitorii județului Bacău în acest context?

N.T.: Sunt două tipuri de proiecte despre care putem vorbi: fluxul intrărilor este aeroportul din Bacău - inclusiv situl intermodal - dar foarte important, pentru locuitorii care nu trebuie neglijăți, este îmbunătățirea conectivității în mediul rural. Pe de altă parte, din punct de vedere al investițiilor sunt parcuri industriale și de transfer tehnologic preponderent gândite în zona terenurilor din jurul aeroportului. Pentru a nu sta într-un sigur motor de creștere, s-a considerat conectarea Oneștiului - pol urban important de tranzit și de dezvoltare - la coridorul Brașov-Bacău.

S.C.: Pe ce vă bazați în susținerea creșterii industriale în zona aeroportului?

N.T.: Am avut în vedere alte studii de caz: în cazul aeroportului din Sibiu, care a avut planuri în ultimii 5 ani, s-a dezvoltat o ocolitoare asigurând conectivitate pe partea de vest și, ca o consecință, a continuat dezvoltarea pe terenurile adiacente. La Timișoara s-a făcut un plan județean prin care s-au dezvoltat industrii pe terenurile libere. Oradea a avut, cu mult mai devreme, prin 1998, același parcurs, ceea ce a dus la concluzia că un astfel de model este viabil și funcționează.

S.C.: Care este rolul monitorizării în contextul strategiei prezentate?

N.T.: Este important ca, pe parcursul derulării proiectelor, să fie observate deviațiile de la parcursul ideal, urmărind scopul proiectului care nu este să transferăm niște hărți, ci să facilităm crearea de locuri de muncă, educația, creșterea PIB-ului și a calității vieții. Sunt lucruri care exced gândirea comună de arhitectură, dar prezentările strategiei au rolul de a avertiza factorii implicați, iar arhitecții sunt printre cei mai importanți.

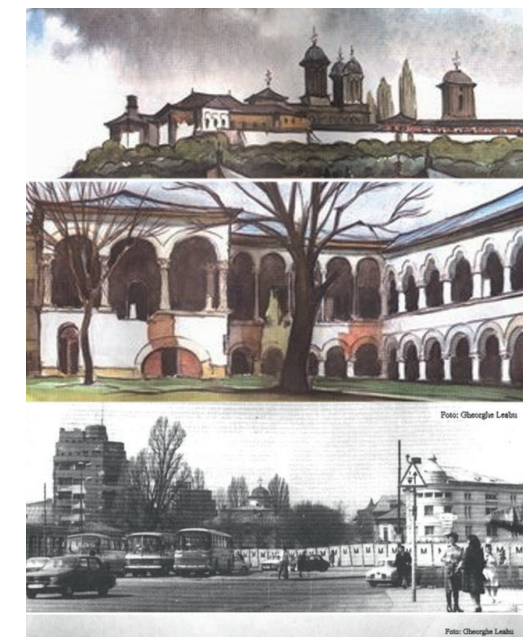
**GHEORGHE
LEAHU**
85 DE ANI

O VIAȚĂ ÎNCHINATĂ ARHITECTURII

MEMORIE

Unul dintre cei mai fervenți avocați ai patrimoniului bucureștean, Gheorghe Leahu a luptat împotriva demolărilor în timpul dictaturii comuniste. În plus, acesta a creat un fond documentar ireproșabil când demolarea nu a putut fi evitată. Astfel, în multe cazuri, vechiul București mai trăiește doar prin memoria pe care dl Leahu i-a consemnat-o.

VIAȚĂ

Gheorghe Leahu s-a născut pe 10 mai 1932 în Chișinău, într-o afluentă familie de intelectuali. Războiul a făcut ca ei să se refugieze în Făgăraș. După ce a absolvit, în 1951, Liceul „Radu Negru”, Gheorghe Leahu a fost admis pe primul loc la Facultatea de Arhitectură „Ion Mincu”. Așa începe o viață dedicată artei, scrisă atât pe hârtie, cât și pe străzile orașului.

ARHITECTURĂ

Bucureștii poartă în el amprenta lui Gheorghe Leahu. Pe lângă numeroase ansambluri de locuințe (Bd. Libertății, Calea Știrbei Vodă, cartierele Băneasa, Aviației, Lacul Tei, Calea Văcărești, Bd. Brâncoveanu, Bd. Metalurgiei, Șos. Olteniței, Șos. Giurgiului), acesta este autorul proiectului Magazinului Unirea, a Căii Dorobanților și a schiței de sistematizare a Capitalei, proiecte ce i-au adus recunoașterea breslei sub forma a trei premii ale Uniunii Arhitecților.

CULOARE

Pe lângă prolifică sa activitate în domeniul proiectării, arhitectul Gheorghe Leahu și-a dedicat timpul și atenția, în aceeași măsură, și picturii. Acuarelele acestuia surprind un construit însuflețit, emoționant și emoțional. Culorile dlui Leahu (re)amintesc că arhitectura este, probabil, cea mai umană dintre arte - cea care ne oferă mediul în care putem să fim oameni.

ALBUME

BUCUREȘTI. Arhitectură și culoare
 LIPSCANI. Centrul istoric al Bucureștilor
 BUCUREȘTIUL DISPĂRUT
 DISTRUGEREA Mănăstirii Văcărești
 Arhitect în EPOCA DE AUR
 SIBIU. Capitală Culturală Europeană 2007

EXPOZIȚIA DE PICTURĂ ȘI GRAFICĂ

8-18 MAI 2017

text: critic de artă

Roxana Bărbulescu

foto: **Răzvan Hatea**

ARH. MIHAI-EUGEN MARINESCU ÎNTRE RENAȘTERE ȘI CONSTRUCTIVISM

Expoziția de pictură a lui Mihai Eugen Marinescu - pe care elegantul spațiu al Centrului de Cultură Arhitecturală al UAR a găzduit-o - grupează o serie de lucrări realizate în decursul a peste 40 de ani de activitate artistică. În modalitatea de expunere s-a urmărit o grupare cronologică din care reiese maniera picturală, traseul pe care artistul l-a urmat de-a lungul timpului, plecând de la o pictură figurativă - Mileniul II - și ajungând până la non-figurativ - Mileniul III.

În lucrările sale timpurii domină un figurativism coerent și exact în structurile sale esențiale, compoziții ce mizează pe jocul ficțiune-realitate, pe un limbaj al gesturilor discrete și al unei simbolistici ce ne ajută să pătrundem sensul mesajelor ce fac obiectul picturilor sale.

Artistul este atât un creator de spații imaginare, organizate scenografic, cât și un iubitor al soluțiilor compoziționale regăsite în portretele renaștentiste, pe care le reinterpretează într-un stil propriu. Figurile fin caligrafiate sunt puternic luminate de tonuri deschise, detașându-se pe fundaluri închise în care se întrevede un peisaj redat în acel clarobscur al picturilor rembrandiene.

Limbajul pictural se modifică în lucrările *Lebăda albă și Lebăda neagră*, marcând trecerea la o altă etapă de redare plastică. Simplitatea și laconismul mijloacelor picturale imprimă compozițiilor, care se remarcă prin complementaritate și prețiozitate, evidența opoziției alb-negru, inocență-agresivitate. Stăpân pe mijloacele picturale utilizate, discursul său vizual este plin de un dinamism al liniei și o spontaneitate a execuției, în care rafinate tonuri de griuri și brunuri tind spre monocromie, toate însumate transmițând dramatismul poveștii din spatele personajelor.

O dorință continuă de a nu se cantona într-un stil, de a experimenta noi formule plastice l-au condus la adoptarea unei maniere nonfigurative, evidențiate în lucrările grupate în cea de-a doua cameră, cea a Mileniului III.

Construcțiile abstracte, suprafețe ce par decupate dintr-o textură infinită, tandemurile *Vis de Aur - Mașina Timpului*, *Vis de Argint - Iarna vrajbei noastre*, *Vis de Aramă - Căderea Îngerilor* sunt lucrări pline de tâlcuire metaforice, ce au la bază ideea conform căreia poți să faci același lucru, dar să fie, de fapt, lucruri diferite. Jocul texturilor pe care suprapunerile de culoare le unifică și le ascund în același timp concretețea, arcele de ceas, inserțiile de foiță de aur, cupru sau argint formează un sistem de conexiuni ce prefigurează o altă modalitate de percepție, dezvăluind un univers

Vernisajul a fost deschis de dr. arh. Liviu BRANDABUR, iar activitatea arhitectului-pictor a fost evocată de criticul de artă Roxana BĂRBULESCU

al subconștientului, al fanteziei, al mentalului. Discursul său plastic se păstrează în zona nonfigurativului și în seria *Năvoadelor*, în care spațiul abstract prinde consistență prin inserarea acelor plase ce captează gândurile în țesătura lor simbolică, proiectându-le într-o desfășurare când exuberantă, când ponderată, pe un fundal unificator roșu.

Mihai Eugen Marinescu, pe întreg parcursul carierei sale artistice, nu a renunțat să recurgă la mijloacele caracteristice graficii. În această expoziție alege, însă, să expună doar câteva lucrări reprezentative, în care, îmbinând tehnica pastelului cu cea a acuarelui, cu o mare siguranță a gestului și eliberat de constrângerile unei redări fidele, artistul construiește acele portrete în tuș, pline de un dinamism dus uneori până la extrem. El creează acele chipuri impersonale, printr-o rețea de linii energice sau prin descompuneri, lăsând

ochiul să recompună, ca în cazul *Bufulului trist* sau al portretelor, scriitura labirintică. Suprafețele sunt vibrante de un amestec de laviuri discrete ce sudează ansamblul într-o atmosferă aproape monocromă sau cu fine accente de culoare.

Expoziția artistului Mihai Eugen Marinescu constituie un bilanț al celor peste 45 de ani de manifestări expoziționale ce pune în lumină contribuția pe care acesta a adus-o artei contemporane, dar ea poate fi privită mai mult, și anume ca o deschidere către alte proiecte artistice, pentru că activitatea artistului nu se încheie aici. Spirit universal, care știe să îmbine calitățile de arhitect cu cele de pictor, aflat într-o perpetuă căutare de noi mijloace de expresie prin care să-și illustreze ideile ce-i construiesc universul, Mihai Eugen Marinescu ne-a deschis, prin această expoziție, o porțiță către Mileniul III, partea a doua... partea a treia...

EXPOZIȚIE DE ACUARELĂ „LĂCAȘ DE CULT”

ION BÂRLĂDEANU

text: **Mirela STINGA**
foto: **Răzvan HATEA**

Pasionat de călătorii, arhitectul constănțean Ion Bârlădeanu, născut în Delta Dunării, nu pleacă de acasă fără caietul de schițe și acuarele. Îi place să facă schițe la fața locului și să le înnobileze prin culoare. „Prima expoziție personală am avut-o la împlinirea a 80 de ani. Multe dintre lucrări le-am dăruit, pe altele nu le-am expus atunci, dar le prezint acum. Acuarelele presupun o tehnică spontană și nu îmi reușesc întotdeauna. Nu lucrez acasă, în atelier, deoarece nu-mi iese nimic. Așa m-am învățat din facultate, lucrez la fața locului”, a declarat Ion Bârlădeanu. „Învățătorul Găvănea, care mi-a fost profesor de desen la Liceul «Spiru Haret» din Tulcea, este, din punctul meu de vedere, cel mai bun acuarelist din țară”, a adăugat arhitectul. „Arhitecții sunt deopotrivă oameni tehnici, dar și artiști vizuali. S-au format cu deprinderi tehnice, dar au ochiul format și ca plasticienii: gândesc prin intermediul culorii, al formelor, al proporțiilor. Expoziția cuprinde însemnări de călătorie spontane, făcute cu dăruire și talent”, a spus dr. Doina Păuleanu.

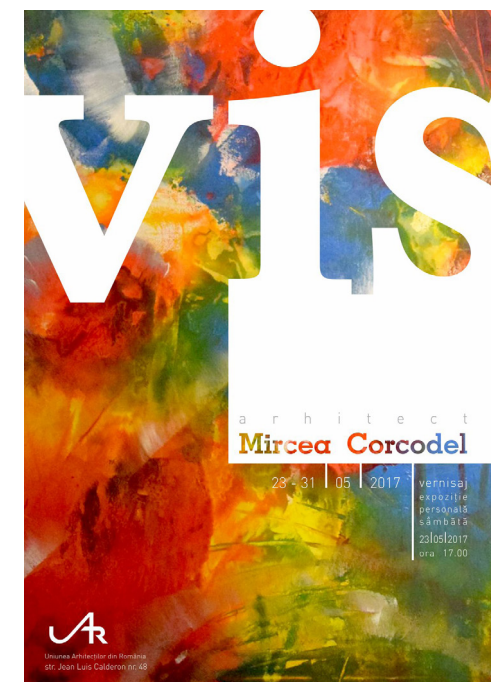
EXPOZIȚIE DE ACUARELĂ ȘI GRAFICĂ

MIRCEA CORCODEL

„Am călătorit... am surprins
ce am văzut... am schițat... E
simplu!

Îmi place să trăiesc clipa așa
cum o surprind... la cald. Așa
consider că este și acuarela -
EMOȚIE, STARE sau UN GEST.

A OBSERVA! Cred că de aici trebuie să înceapă călătoria plastică. Lumina, transparența, culoarea și viața sunt lucruri pe care încerc să le metamorfozez în lucrări. Jucându-mă cu acuarela simt vibrația incertitudinii clipei prezente. Uneori îmi surprind starea de emoție generată de așteptarea impactului lucrărilor mele în sufletele oamenilor. Fiecare loc are o lumină proprie, un mister... un miraj. Trăire, emoție, moment, sclipire, lumină, într-un cuvânt AVENTURĂ - aceasta este ACUARELA!
INOVEZ TOT TIMPUL ȘI ÎMI PLACE SĂ COMBIN TEHNICILE - ACUARELĂ, TUȘ ACRILIC, CRETĂ COLORATĂ SAU PASTEL, ACRYL ȘI CRETĂ. Acuarela este o tehnică grea, cea mai grea din tehnicile picturale și este pentru cei curajoși și cei care adoră aventura. Am să militez necontenit pentru acuarela, voi fi partizanul ei, pentru că ea îți oferă bucurie, trăire și emoție!
Am călătorit în țară și pe alte meleaguri și am descoperit locuri minunate care mi-au umplut sufletul. Am vrut să surprind căldura și strălucirea luminii și să le aduc în inimile oamenilor!
Vă invit să explorați universul plin de culoare al VISULUI!”

ARHITECTURA „BAUHAUS”

LA TEL AVIV

text și foto: arh. Nicolae LASCU

Orașul Tel Aviv poate fi considerat, fără nicio îndoială, un exemplu dintre cele mai valoroase ale expresivității arhitecturii moderne și a modalităților de restaurare a acesteia. Orașul a luat naștere în anul 1909, pe dunele de nisip de la nordul vechiului oraș arab Jaffa, principala poartă de sosire în Palestina a pelerinilor la locurile sfinte, ca o extindere a acestuia, în condițiile în care Jaffa nu mai făcea față valurilor succesive de emigranți din Europa. Acest caracter de zonă rezidențială a fost accentuată de urbanistul englez Patrick Geddes, care, în 1925, a întocmit un plan al noii localități (devenită independentă de Jaffa în 1921), care a preluat ideea orașului-grădină. Planul său a fost respectat în următoarele două decenii, prin elementele sale esențiale: caracterul predominant rezidențial, terenuri cu latura îngustă spre stradă, care au determinat în mod decisiv volumetria clădirilor, fronturi cu clădiri izolate, nivelul de înălțime care se înscrie în intervalul a 2-3 niveluri peste parter, ierarhizarea spațiilor publice. Totodată, caracterul comunitar accentuat al noii societăți, în curs de formare din emigrările succesive, a condus la realizarea exclusivă a locuințelor colective, fără ca diferențele, uneori notabile, ale mărimii și organizării apartamentelor să fie exprimate ca atare în exterior.

După primele două decenii de existență, în care orașul a avut o dezvoltare relativ lentă, iar arhitectura clădirilor nu se deosebea prea mult de curentele existente în Europa, odată cu sosirea masivă a emigranților și a arhitecților provenind din multe țări central și est europene - Germania, Austria, Cehia, Polonia sau Rusia - formați la principalele școli de arhitectură (inclusiv cei 19 arhitecți formați la Bauhaus), arhitectura s-a schimbat radical. Respingerea, în egală măsură, a arhitecturilor din țările de proveniență, ca și a arhitecturii locale (arabe) a condus la adoptarea exclusivă a arhitecturii moderne, adaptată însă condițiilor climatice locale. Ea nu a fost derivată, decât parțial, din principiile școlii de la Bauhaus (de unde și afirmația, eronată, dar larg răspândită, a „arhitecturii Bauhaus”), ci a unor direcții și căutări variate ale școlilor unde s-au format arhitecții (Paris, Viena, Budapesta, Roma, Varșovia etc.) sau ale practicilor birourilor unde au activat câțiva dintre aceștia (Le Corbusier, E. Mendelshon, B. Taut etc.), toate însă urmărind afirmarea arhitecturii moderne.

Orașul alb, modern - partea centrală a orașului actual, realizat în anii 1930-1940 - are, astfel, un caracter foarte coerent din punct de vedere urbanistic și omogen totodată, fără a fi unitar, din punctul de vedere al arhitecturii. Varietatea extraordinară a arhitecturii moderne, deseori de calitate remarcabilă, conferă o particularitate cu totul deosebită acestei zone a Tel Avivului, unde se apreciază că există în jur de 4.000 de clădiri moderne. Aceste caracteristici, precum și unicitatea sa, în privința afirmării unei certe urbanități a arhitecturii moderne, au determinat includerea, în anul 2004, a orașului „alb” Tel Aviv în patrimoniul mondial UNESCO. Restaurarea clădirilor, făcute pe baza unui plan general adoptat de municipalitate, are în vedere atât restituirea integrală a arhitecturii inițiale, în cazul celor mai reprezentative clădiri, cât și restaurarea lor, permițându-se anumite intervenții de modificare a volumului (prin supraetajări parțiale sau totale), într-o arhitectură contrastantă sau prelungind pe cea inițială.

CONFERINȚA

„ARHITECTUL, FORMATOR DE OPINIE ÎN SOCIETATE”

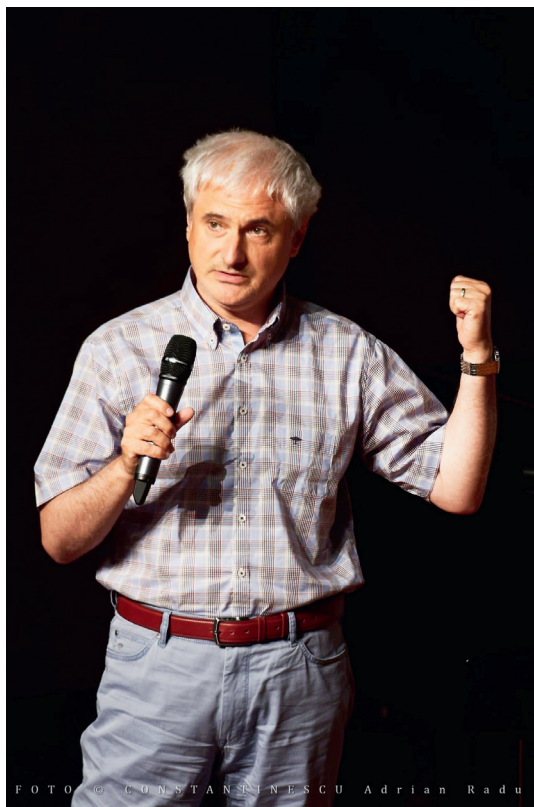

Extras din comunicatul de presă

Prima ediție a conferinței „**Arhitectul, formator de opinie în societate**” a lansat ipoteze inedite care chestionează prezentul și viitorul profesiei de arhitect și, de ce nu, conexiunea dintre arhitectură și calitatea vieții oamenilor ori chiar viitorul speciei umane. Arhitectura a fost privită din cele mai neașteptate unghiuri, dialogurile au fost vii, nonșalante, certate cu formalismul, adică exact așa cum le-au promis participanților organizatorii, Conferințele Eruditio, alături de **Uniunea Arhitecților din România, Ordinul Arhitecților, Primăria Municipiului București și ARCUB**. Evenimentul s-a adresat arhitecților, urbanștilor, peisagiștilor, geografilor, sociologilor, psihologilor, antropologilor, specialiștilor de mediu, reprezentanților mass-media și ai organizațiilor neguvernamentale, autorităților și simplilor cetățeni.

Numitorul comun al subiectelor discutate și vedetele evenimentului au fost nevoile și aspirațiile umane, legătura dintre arhitectură și comunități. Un matematician pasionat de biochimie, renumiți arhitecți, un antropograf, un om de știință, profesor în inginerie și geodinamică, specialiști în comunicare și reprezentanți ai administrației publice locale s-au adunat ca să despice firul în patru.

Numele lor sunt Varujan Pambuccian, Tomnița Florescu - viceprimar al Bucureștiului, Ileana Tureanu - președinte al UAR, Șerban Țigănaș - președinte al OAR, Dorin Ștefan - profesor la UAUM, Georgeta Gabrea - arhitect, Adrian Majuru - director al Muzeului Municipiului București, Dan Manea - arhitect și autor al cărții „Sinaia, Orașul Elitelor”, Florin Munteanu - președinte al Centrului pentru Studii Complexe aflat sub egida UNESCO, Florin Cobuz - director general al NOD Makerspace,

Adrian Majuru

și Mirela Matyas, director general al Blue Masters Marketing, organizatorul Conferințelor Eruditio.

Ce ați spune dacă ați afla că arhitectura ne influențează la nivelul ADN biologic? Studii recente dovedesc o interacțiune între ADN biologic și ADN cultural.

„*Morala este că mediul în care trăim, adică, ceea ce mâncăm ori lucrurile care țin aparent de viața noastră biologică, dar și mediul cultural în care trăim, ceea ce vedem, ceea ce auzim, felul în care interacționăm pot să ducă inclusiv la modificarea ADN! (...) Arhitectura, artele vizuale, muzica și literatura joacă un rol esențial în evoluționismul cultural și biologic al unei comunități. Așadar, nu vorbim numai despre evoluționism cultural și este bine să fim conștienți de lucrul ăsta*”, a spus **Varujan Pambuccian**.

Prin urmare, locul de exercitare a profesiei de arhitect, spațiul fizic artificial sau spațiul virtual, reprezintă un factor esențial de mediu care este determinat de ADN cultural, dar care determină, la rândul său, ADN cultural (prin mutații) și pe cel biologic (prin activarea sau dezactivarea genelor). Se pare că astfel de mutații se produc în cicluri de aproximativ 30 de ani, iar asimilarea lor cere timp. Nu este de mirare că proiectele arhitecturale de succes sunt cele care țin cont de nevoile și aspirațiile comunităților.

„*Elementele orașului: străzile, clădirile, piețele sunt și ele cultură pentru că, dacă inițial s-au exprimat pe sine, ulterior au ajuns să ne exprime și pe noi. Suntem formați condiționați de expresia culturală a străzilor și clădirilor, le-am interiorizat și am ajuns să ne exprimăm prin ele, să ne reprezinte. Aceste elemente au încetat să fie lucruri și au devenit semnificanți ai noștri. Inițial, au fost expresia celor care le-au creat, dar acum ne exprimă pe noi. În oraș, chiar și parcurile și grădinile încetează să fie natură, devenind și ele cultură, expresie a atitudinii culturale a oamenilor*”, a afirmat **Ileana Tureanu, președintele UAR**.

Ideea este împărtășită de Varujan Pambuccian, care a observat cum aceeași casă, același arhitect creează proiecte semnificativ diferite, dar perfect adaptate la ADN cultural al comunității cărora li se adresează.

În această nouă paradigmă, arhitectul își conservă o parte din rolurile care l-au consacrat și primește altele noi.

„*Arhitectul este o instituție. Este o instituție care trebuie să înțeleagă toate sensurile construirii mediului artificial, înțelegând și imitând natura. Dar mai ales dând semnificație spațiului. Arhitecții trebuie să țină cont de istoria spațiului și să îl califice pentru istoria viitoare. Arhitectura este mult mai mult decât un înveliș, este un spațiu mental. Arhitectura este o complexitate*”, spunea dl arhitect **Dorin Ștefan**.

Varujan Pambuccian

Ileana Tureanu

Dorin Ștefan

„Arhitecții au și un rol de educatori ai societății, de persoane care influențează, de fapt, clientela publică și individuală, pentru a o ghida”, potrivit **președintelui OAR, Șerban Țigănaș**.

Viceprimarul Capitalei, arh. Tomnița Florescu, recunoaște că există disfuncționalități pe care putem spera să le vedem remediate dacă vom ști să educăm tânăra generație cu privire la urbanism, arhitectură sau mediul înconjurător și, totodată, dacă se va comunica mai mult.

Un studiu de caz interesant a fost prezentarea unei cărți despre istoria și arhitectura orașului Sinaia, care s-a transformat într-un adevărat ambasador al orașului. În primul an de la lansare, acest proiect editorial a avut o rază de acțiune de aproape 2,5 milioane. Cu alte cuvinte, publicul larg a fost expus mesajelor cărții de 2,5 milioane de ori. Făcând un exercițiu de imaginație, dacă fiecare arhitect ar comunica măcar o dată pe an, publicul larg ar fi expus la informații, luări de poziție sau idei legate de arhitectură de mai mult de 12 miliarde de ori. Este doar un exercițiu de imaginație menit să atragă atenția asupra faptului că publicul va adevărat în mod onest la mesajele pe care le va găsi de interes.

„Cred că arhitectul trebuie să coboare printre oameni propunându-le proiecte, chiar dacă se gândește că nu are nici 10% șanse să fie realizate. Pentru că dacă va reuși să convingă oamenii cu proiectele sale, dacă va ști să propună lucruri pe care oamenii să le considere atât de importante încât să devină pentru ei un crez, dacă reușește să îi facă pe membrii comunității să ceară ei proiectul, atunci sunt convins că proiectul acela va dura, va schimba în bine comunitatea și cu siguranță se va realiza. Pentru că nu se poate ca un demers care atrage un număr foarte mare de oameni să fie ignorat de către aceia care ar trebui să îl finanțeze. Dacă reușiți să mobilizați numere mari în jurul unor proiecte, veți reuși să le faceți. Și veți mai reuși un lucru pe care poate nu vi-l-ați propus. Să schimbați o comunitate, ceea ce este un lucru extraordinar. Și cred că asta este menirea dumneavoastră, să schimbați comunitățile în care trăiți.”, a conchis Varujan Pambuccian.

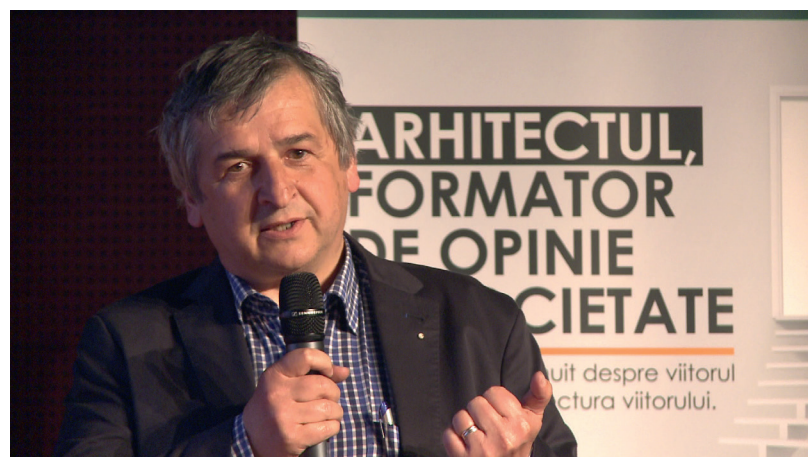
Șerban Țigănaș

Tomnița Florescu

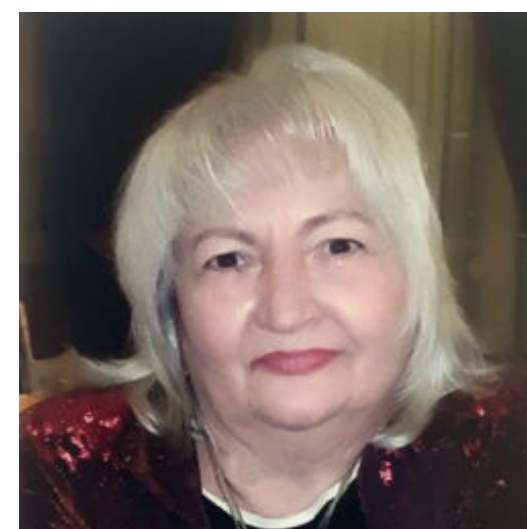
Mirela Matyas

Dan Manea

UNIUNEA ARHITECȚILOR DIN ROMÂNIA ȘI AUDIOVIZUAL

text: arh. **Dorina Ciobanu**
coordonator program

Pornind de la motivația că profesia de arhitect se situează între științele exacte - care îi sunt absolut necesare, și artă - frumusețe, rafinament, stil inovație, unicitate, elemente fără de care nu se poate îmbrăca forma finală a creației proprii și care reprezintă imaginea actului artistic, ajungem la concluzia că **Vizualizare este cuvântul cheie pentru arhitecți**.

Ne punem întrebările:

De ce-i trebuie UAR-ului program în audiovizual?

Deoarece informațiile transmise prin mijloacele tradiționale sunt statice, am considerat că platforma care reprezintă cel mai bine actul de arhitectură este televiziunea, respectiv imaginea de înaltă calitate, mișcarea coroborată cu textul, componentele fiind volumetria, culoarea, într-un cuvânt „ansamblul” ce poate fi studiat și evaluat ca atare.

Din această convingere s-a născut parteneriatul dintre televiziunea **Interior Design Arhitectură** (într-un cuvânt, **IDA TV - secțiunea Cultură**) și Uniunea Arhitecților din România, ca necesitate de a trece la o nouă etapă de prezentare a activității arhitecților, prin joncțiunea dintre patrimoniul informațional al UAR și tehnologia de înaltă rezoluție prin care se transmite astăzi informația spre public.

Ce dorim să facem cu parteneriatul UAR - IDA TV?

Deschiderea acestei platforme audiovizuale poate deveni, pe termen lung, o modalitate de comunicare cu publicul a arhitecților bucureșteni, inexistentă până acum, iar în viitor se poate extinde și pentru sucursalele din țară, cuprinzând întreaga activitate din cadrul Uniunii Arhitecților din România.

Elementul vizual utilizat, de tip **reportaj cultural**, va oferi **filme documentare** despre breasla arhitecților, incluzând arhitectură, urbanism, restaurare, patrimoniu, arhitectură de interior, dar și extinderile și diversificarea activității cu domenii ca scenografie, design vestimentar, grafică de carte, fotografie etc.

Ne adresăm tuturor colegilor arhitecți activi, studenți, arhitecți pensionari și - lărgind aria profesiei - ne adresăm și publicului larg dornic de cunoaștere și cultură printr-o secțiune care nu este suficient promovată, în acest moment, în mass-media din România.

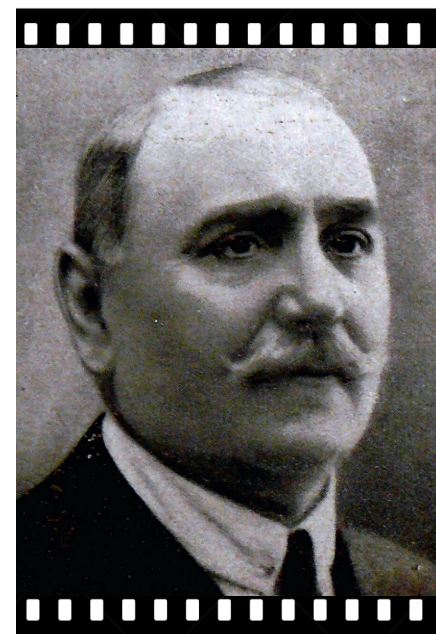
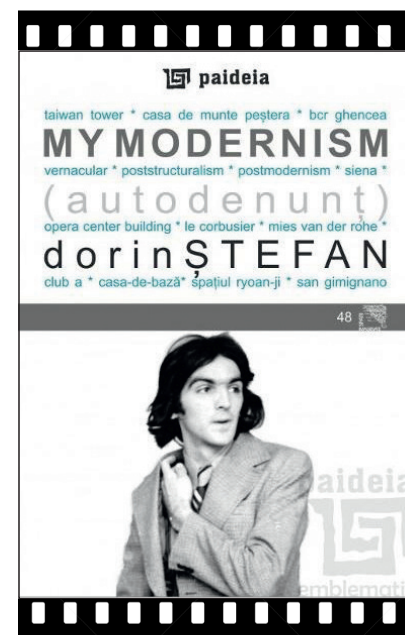
Vor fi prezentate activitățile ce au loc în cadrul serilor culturale desfășurate la Centrul de Cultură Arhitecturală din str. Jean Louis Calderon 48 - interviuri, lansări de carte, aniversări, sărbătoriri și comemorări ale activității arhitecților români, expoziții tematice, turistice, dezbateri pe teme culturale și arhitecturale

etc., completate cu itinerarii documentare, evenimente, activități ale urbanștilor și restauratorilor, promovarea de obiective și construcții reprezentative ale arhitecturii românești, promovarea valorilor culturale și de patrimoniu.

Toate acestea vor fi transpuse în materiale vizuale concludente, concentrate, de larg interes, într-o prezentare modernă absolut necesară, cu un plus de apreciere și respect pentru ceea ce reprezentăm ca națiune, ce am creat și vom lăsa pentru vremurile care vin.

Începând cu data de **1 mai**, postul **IDA TV** a difuzat primele materiale filmate:

- Restaurare și Restauratori - „Caru cu bere” și „Comemorare arh. Ștefan Balș”
- Lansarea de carte - „My Modernism - Autodenunț” a arh. Dorin Ștefan
- Trasee documentare - „Arh. Ion. N. Socolescu”
- Interferențe arhitecturale italiene în arhitectura modernă românească

- Evenimente - „Participare UAR la Târgul Ambient Construct Romexpo”.
- Sunt în lucru materiale de la evenimentul „Ziua Obștii moșnenilor chiojdeni” și de promovare a Complexului de cultură și odihnă al arhitecților „Casa cu Blazoane”, „Chiojdu - proiect de succes”.

Pregătim materialele pentru interviuri cu arhitecții Romeo Belea, Niels Auner - „Biserici din lemn”, Georgeta Gabrea, Gheorghe Leahu, Vera Marin și Claudia Pamfil - coordonatoarele programului „De-a Arhitectura”, ca să enumerăm doar câteva.

Promovarea patrimoniului propriu al UAR -, centrele de la Chiojdu și Sinaia - este una dintre prioritățile noastre.

Lucrările emblematice și inspiraționale ale colegilor arhitecți din țară reprezintă o altă țintă de luat în considerație, itinerariile de documentare sunt momente de rememorare a valorilor culturale și de arhitectură, a mesajelor adresate generațiilor viitoare, evenimente pe teme ce fac parte integrantă din activitățile noastre, momente de excepție din viața comunităților urbane și rurale, toate acestea vor face subiectul reportajelor culturale.

Deoarece televiziunea reprezintă modalitatea audiovizuală cea mai răspândită și urmărită de cel mai mare număr de utilizatori, concluzia se impune de la sine:.

- DA, avem nevoie de promovarea în spațiul tv a valorilor culturale și de arhitectură.**
- DA, trebuie să formăm publicul și noile generații în respectul pentru patrimoniu.**
- DA, trebuie să facem cunoscută activitatea Uniunii Arhitecților din România publicului larg.**

Vă propunem să ne urmăriți, în cadrul emisiunii „Cultura”, conform grilei de programe **IDA TV**:

- luni, marți, vineri - ora 18:30,
- miercuri și joi - 9:30, precum și online pe www.idatv.ro, colecții video/cultural/filmele UAR .

Materialele vor fi postate pe site-ul Uniunii Arhitecților din România, la rubrica mass-media, cu informații la zi.

Vă dorim vizionare plăcută!

PALATUL CULTURII DIN PLOIEȘTI A GĂZDUIT SIMPOZIONUL ȘI EXPOZIȚIA

„DE LA TERITORIU LA MONUMENT. Patrimoniul Construit - Reper Fundamental al Identității Culturale Naționale”

text: arh. **Gabriela MIRCEA**

foto: arh. **Daniela PUIA**

UAR a onorat cu bucurie invitația de a participa la eveniment cu o delegație formată din arh. Ileana Tureanu, președintele Uniunii, membri ai senatului, colegi din București și din țară, cărora li s-au alăturat și colegii arhitecți din Ploiești. A fost un bun prilej de reîntâlnire cu colegii restauratori, organizatori ai evenimentului. Lucrările simpozionului au beneficiat de atenta organizare a membrilor din Ploiești ai UNRMI, arh. Călin HOINĂRESCU și ing. Ioan LOGHIN. Deschiderea evenimentului a avut loc în Sala Coloanelor (Sala Pașilor Pierduți), prin cuvântul președintelui UNRMI, dr. ing. Daniel Sabău, al istoricului Ioan Opriș și al arh. Relu Gheorghiu.

Expoziția a cuprins proiecte reprezentative de restaurare, cu o tipologie și localizare variată. Dl arh. Călin Hoinărescu a prezentat panourile cu temele „Evoluția repertoriului de modele ale habitatului moșnencesc din Muntenia” și „Tipologia satelor din Muntenia. Sistemul satelor moșnenești din zona de câmpie și din zona de deal”.

Expoziția a prezentat forma de organizare specifică macro-proprietăților obștești care, în mod excepțional și cu atât mai remarcabil, persistă de-a lungul veacurilor, nefiind substituite de proprietățile private ce au caracterizat epocile următoare, a ilustrat tipologia programelor laice de arhitectură din habitatul rural, printr-o selecție de proiecte ce a cuprins „locuințe tradiționale ce aparțin unei serii de modele expresive și evaluate”, precum

și elemente caracteristice de volumetrie sau de detaliu „ale celui mai vechi repertoriu de modele de clădiri” din zona Munteniei.

O completare la perspectiva profesională oferită de dl arhitect Hoinărescu a constituit-o intervenția doamnei Beatrice Popescu, președinte al „Obștii moșnenilor chiojdeni”, care, după recunoașterea oficială a organizației, depune mari eforturi pentru a conserva și perpetua moștenirea înaintașilor cu privire la organizarea, modul de viață și construcțiile specifice zonelor rurale locuite de vechii moșneni. O contribuție majoră la acest demers a avut și UAR, prin restaurarea Casei cu Blazoane din Chiojdu, jud. Buzău, locuință monument care funcționează ca muzeu al civilizației moșnenești și care a reușit să grupeze comunitatea locală în demersurile de păstrare și apreciere a valorilor patrimoniului local. În Sesiunea de comunicări științifice gazduită de Sala Marii Uniri, restauratorii - arhitecți, ingineri, cercetători și producători de materiale dedicate lucrărilor de conservare și restaurare - au prezentat ultimele noutăți cu privire la obiectivele aflate în atenția acestora, precum și cele mai noi informații despre materiale și tehnici de restaurare: ing. Gabriela CARPOV a prezentat „Proceduri și materiale specifice pentru restaurare” pentru înlăturarea umezelii, ing. Dorel Victor LASCU a prezentat „Probleme întâmpinate la implementarea proiectelor pe fonduri europene”, arh. Iulian CĂMUI - „Restaurarea bisericilor din Oltenia”, ing. Gheorghe BĂIAN a prezentat „Biserica Aroneanu din Iași” și metoda de

Mănăstirea Turnu - restaurată de arh. Călin Hoinărescu

consolidare cu amortizori seismici, s-au prezentat produse KERAKOLL, structurile din lemn laminat produse de SC GLULAM SA TÂRGOVIȘTE, STYRONIT - termoizolație naturală Perlit etc.

Participanții au vizitat Mănăstirea Turnu din Târgșoru Vechi, zidită în interiorul Cetății Târgșorului, în veacul al XV-lea. Biserica din cetate a fost ridicată de Vlad Țepeș și sfințită în 1461, iar Curtea Domnească de la Târgșor datează din vremea voievodului Neagoe Basarab (sec. XVI), concurând ca importanță cu cele de la Câmpulung, Curtea de Argeș sau Târgoviște. În sec. al XVII-lea, casa domnească a devenit stăreție, adăpostind o obște de călugări. La începutul sec. al XVIII-lea, domnitorul Constantin Brâncoveanu a realizat pictura bisericii și a adăugat un pridvor. Spre sfârșitul veacului al XIX-lea, obștea s-a risipit și, vreme de peste 100 de ani, lăcașul a ramas în ruină.

Inspectoratul de Cultură Prahova aprecia în 1997 că „reluarea vieții monahale pe acele locuri reprezintă o șansă pentru patrimoniul cultural național și european de a se păstra și a fi pus în valoare”. Biserica a fost refăcută după proiectul arh. Călin Hoinărescu, iar fresca a fost restaurată și completată de pictorul Romeo Andronic. Ulterior, au fost restaurate, cu o arhitectură echilibrată stilistic: chiliile, casa egumenească, zidul de incintă, turnul de acces și Biserica Albă. Ansamblul mănăstiresc își perpetuează rolul de depozitar al istoriei și, în același timp, este un spațiu viu, atât prin activitatea de cult, cât și prin cea de obiectiv cultural.

SEARA DE SÂNZIENE

ȘI EUROPA NOSTRA

Noaptea de Sânziene
Ediția a IX-a

În fiecare an sărbătorim împreună, la vremea solstițiului de vară, venirea Sânzienelor. Este o sărbătoare de patrimoniu căreia vrem să-i oferim un viitor. Sânzienele sosesc cu daruri de leac, folos și dragoste și, așa cum ne-am obișnuit de 9 ani, cu o seară de bucurie și magie în organizarea Asociației Culturale *Patrimoniu pentru Viitor*.

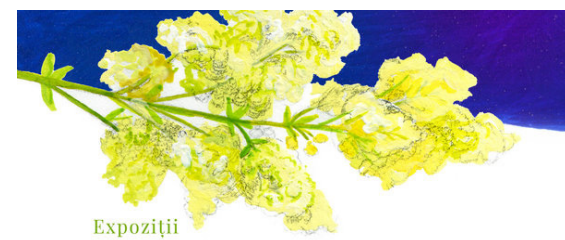
Vă invităm să le întâmpinăm și să petrecem împreună străvechea tradiție a începutului de vară, în stil contemporan, cu muzica trupei „Trei parale”, a lui Mircea Vintilă și a Luizei Zan & Iulian Pavelescu, cu povești rostite de Doina Ișfănoni și Irina Rădulescu, expoziții despre patrimoniul românesc și ateliere pentru copii.

Vă așteptăm cu drag **vineri, 23 iunie, de la orele 19:00, în grădina ADP Sector 1 din Bdul Poligrafiei nr. 4** (autobuze: 149 sau 331, stația Casa Presei Libere).

Orice asemănare cu o Sânziană albă sau galbenă este binevenită.

Organizator: Asociația Culturală Patrimoniu pentru Viitor
Sponsori: prodplast, nomcolori, AMSET
Parteneri: AR, FIPAP, MARGIC, SANADOR, Inultex, eticom, AZAY, JASSELIN, Casa de Epoca, FRUFRO
Parteneri media: Radio România

Comunicat de presa al Asociației Patrimoniu pentru Viitor

Georgiana Pogonaru - președinta Asociației Patrimoniu pentru Viitor

Asociația Culturală Patrimoniu pentru Viitor a organizat cea de-a IX-a ediție a Noptii de Sânziene, noaptea cea mai lungă a anului, noapte magică sărbătorită prin tradiție cu ocazia solstițiului de vară.

Este o sărbătoare de patrimoniu căreia vrem să-i oferim un viitor. Sânzienele sosesc cu daruri de leac, folos și dragoste și cu o seară de bucurie și magie, într-o grădină luminată feeric. Evenimentul a avut loc în Grădina Administrației Domeniului Public - Sector 1. Trupa Trei parale, Mircea Vintilă și Luiza Zan au susținut programul artistic. Au fost expoziții de patrimoniu, de costum popular și de ceramică în incinta grădinii în care copiii s-au desfășurat în voie în cadrul atelierelor dedicate lor. Ei au învățat despre ceea ce înseamnă Patrimoniu, împletind coroane din flori, construind clădiri și obiecte de patrimoniu în 3D sau desenând vitralii pe calc, dar au descoperit și învățat primii pași de dansuri populare tradiționale.

Uniunea Arhitecților din România a prezentat proiectul de conservare a Palatului Cultural din Blaj, câștigător al premiului Uniunii Europene pentru Patrimoniu Cultural 2017 - premiile Europa Nostra și Case de epocă din București - expoziție de fotografie semnată de arhitect Valentin Mandache.

ȘEDIINȚA COLEGIULUI DIRECTOR DIN 15.06.2017

A DEZBĂTUT ȘI APROBAT URMĂTOARELE:

- Organigrama și Regulamentul de Funcționare ale UAR pentru actuala legislatură.

- S-a hotărât formarea unei Comisii de Lucru care să propună forma actualizată a celor două documente Colegiului Director și Senatului din luna septembrie.

- A fost dezbătută și votată Dispoziția nr. 11 cu privire la procedurile de acordare a ajutoarelor sociale de sănătate - ca formă sintetică a tuturor Hotărârilor, Circularelor, deciziilor emise de-a lungul anilor, referitor la acest subiect. Dispoziția a fost solicitată de Comisia de Cenzori.

- A fost dezbătut proiectul Hotărârii Senatului nr. 23 cu privire la asistența de Sănătate prin rețeaua Regina Maria - sinteză a numeroaselor acte existente, întocmită la solicitarea Comisiei de Cenzori. Proiectul a fost supus dezbaterii în ședința de Senat din 22.06.2017.

- A fost dezbătut proiectul Hotărârii Senatului nr. 24 cu privire la cuantumul taxei de înscriere a noilor membri astfel încât să fie stimulați tinerii și arhitecții activi să se înscrie în UAR și s-a decis ca Hotărârea să fie aplicată începând cu anul 2018. Proiectul a fost supus dezbaterii în ședința de Senat din 22.06.2017.

- S-a aprobat textul scrisorii de însoțire a Procesului-verbal de predare-preluare gestiune către membrii decidenți.

- S-a dezbătut și aprobat algoritmul de repartizare a sumelor din bugetul din Timbrul Arhitecturii și cotizații aferent sectoarelor din București. S-a menționat că, în lipsa oricăror programe prezentate de sectoare, împărțirea se face aritmetic: proporțional cu numărul de membri pentru suma provenind din cotizații și sume egale pentru sumele din Timbrul de Arhitectură. În funcție de programele susținute și prezentate, sumele necheltuite vor putea fi redistribuite cu ocazia rectificării bugetului.

- La propunerea Comisiei Sociale, s-au aprobat ajutoare pentru probleme de sănătate.

S-au emis următoarele DISPOZIȚII:

Dispoziția nr. 10 pentru aprobarea sumelor ce revin sectoarelor municipiului București din bugetul Timbrul Arhitecturii și din bugetul de cotizații pentru anul 2017.

Dispoziția nr. 11 cu privire la acordarea ajutoarelor sociale pentru probleme de sănătate.

ȘEDIINȚA SENATULUI DIN 22.06.2017

A DEZBĂTUT ȘI APROBAT URMĂTOARELE:

În deschiderea ședinței, dna Dorina CIOBANU - coordonatorul programului, a prezentat cele mai recente materiale realizate în colaborare cu IDA TV: „CHIOJDU - Monument de arhitectură românească”, de la Adunarea Moșnenilor, la care au luat parte administratorul Florin Drăgulin, arh. Călin Hoinărescu, muzeograf (Buzău) Doina Ciobanu.

- S-a apreciat că este necesară numirea unui responsabil care să aducă notorietate și rentabilitate ansamblului de la Chiojdu, care să inițieze și coordoneze un program pentru valorificarea dotărilor existente.
- Dl Călin Hoinărescu a fost rugat să înceapă, cu maximă celeritate, demersurile pentru obținerea avizelor necesare obținerii Autorizației de Construire pentru amenajarea barăcii de organizare de șantier.
- S-a evidențiat calitatea bună a colaborării cu IDA TV și se recomandă continuarea.

Doamna Smaranda Bica a făcut o prezentare a acțiunilor specifice și a stadiului pregătirilor pentru „Timișoara - Capitală Culturală Europeană 2021”, precum și a posibilităților implicării UAR în programele culturale preconizate.

- Se apreciază eforturile, ingeniozitatea și interesul civic al acțiunilor inițiate.

Au fost prezentate Organigrama și Regulamentul de Funcționare a UAR pentru actuala legislatură.

- Dl Anton STAIKU apreciază că ambele trebuie analizate, în prealabil, de Comisia organizatorică și apoi prezentate în Senat;
- Se hotărăște analiza și votarea lor în ședințele Colegiului Director și Senatului din luna septembrie.

Doamna Ileana Tureanu a informat în legătură cu distribuirea procesului-verbal de gestiune către membrii fostului Senat și ai fostei conduceri administrative.

Au fost prezentate Dispozițiile Colegiului Director din 15.06.2017, cu privire la procedurile de acordare a ajutoarelor de sănătate și la repartizarea bugetului aferent municipiului București pe sectoare.

S-a prezentat proiectul de hotărâre referitor la asistența de sănătate prin rețeaua Regina Maria - sinteza a numeroase acte existente, întocmit la solicitarea Comisiei de Cenzori.

S-a dezbătut cuantumul taxei de înscriere a noilor membri astfel încât să fie stimulați tinerii și arhitecții activi să se înscrie în UAR și s-a decis ca Hotărârea să fie aplicată începând cu anul 2018.

S-a prezentat și aprobat înscrierea a 12 noi membri în UAR.

S-au emis următoarele HOTĂRÂRI:

Hotărârea nr. 23 cu privire la asistența medicală prin rețeaua Regina Maria;

Hotărârea nr. 24 cu privire la aprobarea cuantumului taxei de înscriere a noilor membri începând cu data de 01.01.2018;

Hotărârea nr. 25 cu privire la aprobarea Regulamentului de Organizare și funcționare al Comisiei pentru acordarea indemnizației de merit și a Anexei - grilă de evaluare;

Hotărârea nr. 26 cu privire la reactivarea Sucursalelor județene Iași și Dâmbovița;

Hotărârea nr. 27 cu privire la primirea a 12 noi membri.

**BULETINUL
INFORMATIV
AL UNIUNII
ARHITECTORILOR
DIN ROMANIA**

Caseta redacțională

redactare:

arh. Ileana Tureanu -președinte UAR
arh. Ioana Alexe - tehoredactare
arh. Marina Macarie - sigla BIUAR

coordonator:

arh. Ileana Tureanu - președinte UAR

www.uniuneearhitectilor.ro/BIUAR

ISSN 1582-2117

Se distribuie gratuit.

Contact

Centrul de Cultură Arhitecturală /
Secretariat /
Revista Arhitectura / Biblioteca
str. Jean Louis Calderon, nr. 48,
București, sectorul 2, cod 020038,
tel: 021.312.76.01

Secretariat: tel. 021.315.60.73,
0737.01.77.85,
uar_contact@yahoo.com,
secretariat@uniuneearhitectilor.ro

Revista Arhitectura: tel. 076.819.81.78,
076.819.81.79,
office@arhitectura-1906.ro

Biblioteca (program cu publicul):
L-V - 10:00 - 16:00, tel. 021.310.91.94,
biblioteca@uniuneearhitectilor.ro

